

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 9 APRIL 1930

No. 745

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
 Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
 ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
 Lemep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
 Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
 Baron Renyers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
 Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
 Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
 jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
 Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
 vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
 ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
 volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
 tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
 terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
 rekening No. 6729.

8 APRIL 1930.

De geldmarkt bleef ook deze week weder goed van
 middelen voorzien. De vraag naar geld voor de maands-
 wisseling bleef niet onbelangrijk, maar deed de koers-
 sen niet verder oplopen. Zooals gewoonlijk, was het
 hoofdzakelijk Call geld, dat gevraagd bleef. De no-
 teering bleef echter vrijwel op dezelfde hoogte,
 meestal was er voor 3 pCt. voldoende aanbod; enkele
 dagen kon men ook wel voor $2\frac{3}{4}$ pCt. slagen en
 Woensdag moest $3\frac{1}{4}$ pCt. worden toegestaan. De
 prolongatierente opende op $2\frac{3}{8}$ pCt. en sloot na een
 langzame stijging op 3 pCt.; daarentegen was parti-
 culier disconto iets gemakkelijker. Bijzondere vraag
 voor buitenlandsche rekening bij vrij gering aanbod
 van wissels veroorzaakte een daling van $2\frac{5}{16}$ op
 $2\frac{3}{16}$ pCt.

* * *

De balans van De Nederlandsche Bank geeft weinig
 veranderingen van beteekenis te zien. De post hin-
 nenlandsche wissels blijkt met f 100.000 te zijn
 teruggelopen. De beleeningen daalden met f 15,5
 millioen. Het renteloos voorschot aan het Rijk ver-
 toont een vermindering van f 3 millioen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel onver-
 anderd. De zilvervoorraad daalde met f 800.000. De
 post papier op het buitenland en de diverse reke-
 ningen op de actiefzijde der balans stegen resp. met
 f 200.000 en f 2 millioen.

De biljettencirculatie vertoont een teruggang van
 f 16,7 millioen. De rekening-courant-saldi blijken
 met een kleine f 300.000 te zijn toegenomen. Het

beschikbaar metaal-saldo steeg met f 6,2 millioen.
 Het dekkingspercentage bedraagt ruim 55.

* * *

De wisselmarkt ondervond deze week den invloed
 van de iets hogere geldkoersen. De noteeringen
 liepen over het algemeen terug; er was echter een
 levendige handel. De koers van het Pond daalde van
 12.12 tot $12.11\frac{3}{16}$; de Dollar kwam van 2.4918 op
 2.4897. Uit den loop van deze koersen valt op te
 maken, dat de Dollarkoers in Londen slechts weinig
 gefluctueerd heeft; de noteering schommelde dan ook
 rond de 4.8650. Marken daalden van 59.48 op $59.43\frac{1}{2}$
 (tegen £ $20.37\frac{3}{4}$). Fransche Francs varieerden slechts
 weinig; slot $9.75\frac{3}{16}$ (tegen £ 124.19 $\frac{1}{2}$). Zwitsersche
 Francs schommelen nog al; $48.23\frac{1}{2}$ — $48.20\frac{1}{2}$ —
 $48.27\frac{1}{2}$ — 48.24 (tegen £ 25.11). De Spaansche
 Peseta had een kalme markt: 31.10 — 31.40 — 31.10;
 dooreengenomen was er nog al vraag. Zeer gezocht —
 op nieuwe leeningsgeruchten — waren de Argentijn-
 sche Pesos, die tot $98\frac{1}{4}$ stegen (tegen £ $44\frac{1}{4}$) Rio
 $29\frac{5}{16}$. Canada 2.49.

Termijnen waren alle vaster; de slotnoteeringen
 waren voor Ponden $\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{8}$ — 1, voor Dol-
 lars 9 — 7 en 23 — 21 en voor Marken 8 — 7 en
 $20\frac{1}{2}$ — $19\frac{1}{2}$, alles nog steeds disagio.

LONDEN, 7 APRIL 1930.

Verleden week Maandag, den laatsten dag van de
 maand en van het kwartaal, was geld gezocht en
 moest een matig bedrag van de Bank van Engeland
 worden geleend. Op 1 April was nog een aanzienlijk
 bedrag aan geld benodigd voor de vervroegde vol-
 storting op de nieuwe $4\frac{1}{2}$ pCt. Conversie Leening,
 waarop $5\frac{1}{2}$ pCt. rente werd genoten en waarvan dus
 een ruim gebruik werd gemaakt. Eerst na den 1sten,
 drongen de bedragen van de Aprildividenden tot de
 markt door en maakte de positie gemakkelijk voor
 de overige dagen der week.

Op de discontomarkt was de stemming reeds van
 den aanvang der week vaster. Men begon te reali-
 seeren, dat er geen enkele geldige reden was voor
 het groote verschil tusschen het particulier en het
 officieele disconto. De noteering trok dan ook frac-
 tioneel voortdurend aan en steeg tot $2\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{16}$ pCt.
 toen bleek dat de inschrijvingen voor de schatkist-
 promessen tegen $29\frac{1}{16}$ waren aangenomen.

Heden was geld ruim, doch bleef de noteering
 voor 3 maands-bankaccepten onveranderd.

Het optimisme op de effectenmarkt van eenige
 weken geleden veroorzaakt door goedkoop geld en
 door ruime aankopen van „gilt edged” waarden
 voor rekening van financieele huizen is nu weder
 grootendeels bekoeld, hetgeen blijkt uit de eenigszins
 lusteloze stemming tegen weinig veranderde prijzen.

VERSCHEPING VAN KALIPRODUCTEN ALS INTERNATIONAAL VRAAGSTUK.

In de zitting van den gemeenteraad van Rotterdam van 3 April 1930, heeft het raadslid Mr. J. A. de Visser het vraagstuk van de wijze, waarop de kalizouten uit den Franschen Elzas, met gebruikmaking van de havens van Rotterdam en van Antwerpen, zullen worden verscheept, mede gezien als een internationaal vraagstuk. Het psychologische moment om een goede internationale verstandhouding tusschen de belanghebbende havens te bevorderen, werd echter van andere zijde thans niet aanwezig geacht! Schrijver dezes zoude juist op de internationale zijde van dit vraagstuk de aandacht willen vestigen. Natuurlijk, Antwerpen en Rotterdam zijn concurrenten, maar dit sluit niet uit, dat België en Nederland niet, in de internationale betrekkingen, ook groote gemeenschappelijke belangen zouden hebben. Het mag hier ook weleens worden gezegd: op de groote internationale conferenties trekken Belgische en Nederlandsche delegaties herhaaldelijk, bijna geregeld, één lijn. Wil men een voorbeeld uit het allerjongste verleden, men lette op de goede verstandhouding in de Haagsche Codificatie Conferentie van juist deze twee delegaties. En men zoude de belangen van België en Nederland beide al zeer slecht begrijpen, wanneer men in de regeling der verscheeping van kaliproducten uit den Elzas niet mede een moment vond onze internationale verhoudingen met België, op den basis van het gemeenschappelijk belang, beter te verstaan dan voorheen. Strijd, concurrentie, ja zelfs de mogelijkheid elkaar te onderbieden, sluiten niet uit, dat ook een gezamenlijk belang wordt onderkend. Dit gezamenlijk belang van de groote havens bijv. tegenover de belangen van het industrieel gebied van Luik en ook tegenover de belangen van den Franschen Elzas is de de eenige waarborg voor goed en duurzaam internationaal recht. Daarenboven de regeling van de kaliproductie is reeds een internationaal vraagstuk.

Het Verdrag van Versailles (artt. 51, 74 en 297) regelde de aanspraken van den Franschen Staat op de voormalig-particuliere mijnen in den Elzas. Deze zijn nu in eigendom van den Franschen Staat overgegaan (wet van 26 Maart 1921) en op de bekende Fransch-Duitsche reparatie-rekening werd een bedrag van 200 miljoen frs. genoteerd als bate voor Frankrijk. Intusschen was dadelijk na het tot stand komen van het Verdrag van Versailles de „Société Commerciale des Potasses d'Alsace" opgericht (28 Nov. 1919). Zij is de rechtspersoon, aan wie de verhandeling der kaliproducten is overgelaten. Haar bestaan was gesteld op 8 jaren; daarna is de levensduur verlengd tot 28 November 1930 en door niet-opzegging is een nieuwe bestaansperiode ingegaan van opnieuw drie jaren. Veel zelfstandigheid heeft de Société dus niet; de Fransche Staat kan haar spoedig droogleggen.

Het recht als regelaar van internationale belangengemeenschappen komt ten tweede male in werking bij de overeenkomst tusschen Frankrijk en Duitschland van 10 April 1926 (overeenkomst van Lugano) gevolgd door het Fransch-Duitsche Kaliverdrag (29 December 1926). Elk land geeft het monopolie van verkoop aan een eigen organisatie (voor Duitschland een „Syndikat"; voor Frankrijk de „Société"). Deze organisaties werken samen ook bij het vervoer over den Rijn. Plaatst dit feit het geheele vraagstuk niet in de internationale sfeer? De zelfstandigheid van de S.C.P.A. schijnt echter niet groot.

Juist nu moet de aandacht daarop worden gevestigd. Sinds 1927 wordt de in Straatsburg ingeladen kali verwerkt in haveninrichtingen van Antwerpen. De vrachten worden verscheept langs den Rijn, voor het grootste gedeelte op Nederlandsche Rijnschepen. Deze gaan bijv. met graan geladen naar het Ruhrgebied en dan weer met kolen naar Straatsburg. De Nederlandsche Rijnschepen terugkeerende, o.a. met kali bevracht, buigen bij Dordrecht, met bestemming naar

INHOUD.

Blz.

VERSCHEPING VAN KALIPRODUCTEN ALS INTERNATIONAAL VRAAGSTUK door Prof. Mr. C. W. de Vries ..	324
De conferentie te Genève voor het voeren van eene geconcerteerde, economische actie II (Slot) door Mr. L. J. A. Trip	324
De Engelsche Investment Trusts na de crisis door B. H. A. Meyerink	327
De politiek van de Bank van Griekenland	329
De Indische middelen over December 1929	329
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De jongste ontwikkeling van de concentratiebeweging in de Duitsche ijzerindustrie door G. Böse.	330
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groothandelsprijzen	332
Het prijsverloop van groothandelsartikelen gedurende het eerste kwartaal 1930 II (Slot)	334
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	339
BOEKAANKONDIGINGEN:	
W. A. Brown Jr.: England and the new Gold Standard (1919—1926), bespr. door J. H. Cohen Stuart ..	338
MAANDSIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	340
Overzicht van de Indische middelen	340
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	341—346
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

Antwerpen, af en maken daar gebruik van den gratis sleepdienst. De Nederlandsche schipper is te Dordrecht werkeloos. Is dit niet een actueel internationaal vraagstuk? De Nederlandsche Rijnvaart, werkgevers en werknemers, heeft hier een gezamenlijk belang.

Ik geloof, dat het vraagstuk der kaliverschepingen niet genoeg gezien kan worden in het licht van de internationale verhoudingen. Daarvoor schijnt juist nu de tijd rijp, nu Antwerpen contracten afsluit of gaat afsluiten die, naar eigen oordeel, zeer vele bezwaren met zich brengen. Dit is het moment waarop gezamenlijk belang van Antwerpen en van Rotterdam tot overeenkomst noopt.

C. W. DE VRIES.

DE CONFERENTIE TE GENÈVE VOOR HET VOEREN VAN EENE GECONCERTEERDE, ECONOMISCHE ACTIE.

II (Slot).

Overweegt men het den vorigen keer in groote trekken weergegeven, met veel moeite en inspanning verkregen resultaat van de onderhandelingen om een overgangstoestand te scheppen voor verder gaande maatregelen tot het opheffen of beperken van handelsbelemmeringen, dan kan het oordeel niet onverdeeld gunstig luiden. De conventie, zooals zij tenslotte tot stand kwam, draagt voor het overgrote deel een speculatief karakter. De band, welke aan de deelnemende Staten wordt aangelegd, is uiterst los. Het geval, waarin een land het recht heeft om de conventie hetzij tegenover een ander land, door welks gestie het zich in ernstige mate geschaad acht, hetzij tegenover alle deelnemers op te zeggen, kan zich elk oogenblik voordoen. Doet zich een dergelijk geval van opzegging voor, dan zullen de andere landen, die hunne belangen daardoor in gevaar gebracht achten, eveneens tot opzegging op korten termijn gerechtigd zijn. De practijk zal slechts kunnen uitwijzen of en in hoever de aarzeling om de schuld van het uiteenvallen der conventie op zich te nemen, een min of meer krachtige rem zal vormen tegen het nemen van maatregelen op douanegebied, welke de belangen van de andere deelnemers ernstig schaden enerzijds, en tegen het lichtvaardig uit de conventie treden anderzijds. In dit verband is het ongetwijfeld een gunstig teeken, dat, zooals ter conferentie duidelijk is gebleken, de verschillende landen zoo eenigszins mogelijk wilden vermijden, de verantwoordelijkheid voor eene algeheele mislukking te aanvaarden. Er bestaat dan ook wel aanleiding voor de verwachting, dat de conventie die landen er toe zal brengen te trachten het steeds dreigende gevaar voor het uiteenvallen der conventie zoo

eenigszins mogelijk te vermijden door onderlinge besprekingen en door het doen van zoodanige concessies, dat de benadeelde partijen van het uitreden afzien. Tot deze verwachting en tot de voortzetting tot 1 April 1931 — met verlenging voor telkens zes maanden indien daartegen geen bezwaren blijken te bestaan — van de geldende handelsverdragen, blijven de voordeelen van de conventie beperkt. Eene stabilisatie van de bestaande rechten in dien zin, dat althans gedurende eenige jaren geen verdere verhooging behoeft geducht te worden, is niet verkregen. Integendeel, met verdere verhooging dient ongetwijfeld rekening gehouden te worden. Eene stabilisatie is slechts in zooverre bereikt als in het algemeen en behoudens de ook in dit opzicht gemaakte uitzonderingen, geconsolideerd blijven de rechten, welke de verschillende landen reeds vrijwillig in hunne handelsverdragen hadden vastgelegd, terwijl overigens de vrijheid tot verhooging van de douanetarieven blijft bestaan. Voor de vrijhandelslanden — waaronder Nederland en Engeland — is de verplichting, opgenomen, dat zij hunne handelspolitiek gedurende den loop der conventie niet zullen wijzigen in protectionistischen zin.

Het resultaat kan, ook al schenkt men volle aandacht aan het feit, dat het hier een eersten stap op den weg der multilaterale handelsverdragen geldt, en aan de moeilijke omstandigheden, door de wereldcrisis, in het bijzonder op landbouwgebied, veroorzaakt, niet anders dan gering genoemd worden. Het door de Assemblée in 1927 als uitgangspunt aanvaarde beginsel, volgens hetwelk de verschillende landen op douanegebied niet uitsluitend rekening mogen houden met wat zij als hun eigen belang aanmerken, geldt voor de overgrote meerderheid der Europeesche Staten slechts in zeer beperkte mate. Met de grootste zorgvuldigheid werd gewaakt tegen elke wezenlijke beperking van de vrijheid om uitsluitend de eigen belangen te dienen. Slechts bij zeer enkelen viel de overtuiging te constatareeren, dat economische moeilijkheden overwonnen kunnen worden niet door kunstmatige, beschermende maatregelen, welke op den duur ook het eigen belang, naast het wereldbelang, schaden, doch door beter, harder en goedkooper werken, door het aanpassen van de productie aan de gewijzigde omstandigheden. Zoolang die overtuiging geen veld heeft gewonnen zal er van eene werkelijke geconcerteerde, economische actie van Europa geen sprake kunnen zijn. Het is dan ook te vreezen, dat Europa nog eene, vermoedelijk langdurige periode van toenemende protectie zal moeten doormaken, alvorens de mentaliteit zich onder den drang der omstandigheden en der steeds toenemende benadeeling van aller belangen, zoodanig zal gewijzigd hebben, dat mogelijk is wat thans ondoenlijk is gebleken.

Bij de beoordeeling van het bereikte dient nog tweerlei in aanmerking te worden genomen.

In de eerste plaats bleek het, in verband met den zittingstijd der parlementen, niet mogelijk, den datum, waarop de ratificaties der conventie moeten geschied zijn, vroeger te stellen dan 1 November 1930. Tot dien datum zijn de landen in het wezen der zaak niet gebonden en rust slechts op de Regeeringen eene moreele verplichting, zich te onthouden van handelingen of besluiten in strijd met den geest en de bepalingen der conventie. In verband met deze moeilijkheid is bepaald, dat tusschen 1 en 15 November 1930 eene samenkomst zal plaats vinden van de Staten, die de conventie geratificeerd hebben en van de landen, die een verzoek tot toetreding hebben ingediend. Deze samenkomst zal den datum der inwerkingtreding van de conventie bepalen en, zoo noodig, de lijst der landen vaststellen, wier deelneming voor het in werking treden noodzakelijk is. Neemt men hiernaast in aanmerking, dat de conventie loopt tot 1 April 1931, behoudens stilzwijgende verlenging telkens voor zes maanden, indien niet twee maanden voor het einde van de loopende periode de conventie wordt opgezegd,

dan blijkt ook hieruit duidelijk, hoe zwak en onzeker de basis van de overeenkomst is.

Bovendien — en dit is het tweede punt — dreigt reeds thans een gevaar, dat het gebouw vóór zijne ingebruikneming, zal ineenstorten. De gedelegeerde van Hongarije toch legde een der laatste dagen der conferentie de verklaring af, dat zijne Regeering niet zou kunnen toetreden in verband met de door Oostenrijk en Czechoslowakije gestelde eischen, dat zij gerechtigd zouden zijn de met Hongarije gesloten handelsverdragen op te zeggen. Hiervoor was met veel moeite eene uitzonderingsbepaling opgenomen, welke echter blijkbaar de Hongaarsche Regeering niet kon bevredigen. Blijft deze Regeering haar standpunt handhaven — hetgeen intusschen waarschijnlijk niet het geval zal zijn — dan zou zulks tengevolge hebben, dat eene zoodanige reeks van andere landen hare volledige vrijheid wenschte te behouden, dat van een inwerkingtreden der Conventie geen sprake zou kunnen zijn.

Wat nu in het bijzonder de positie van *Nederland* betreft, deze valt voor het grootste deel reeds uit het vorenstaande af te leiden.

De van ons land gevraagde opoffering beperkt zich tot de verbintenis om tot 1 April 1931 geen protectionistische rechten te verhoogen of nieuwe te heffen, waarbij dan nog in aanmerking valt te nemen, dat, wanneer andere landen door nieuwe protectionistische maatregelen de belangen van Nederland ernstig schaden en onderhandelingen om het verbroken evenwicht te herstellen, niet mochten slagen, Nederland gerechtigd is op korten termijn de conventie op te zeggen en zijne algeheele vrijheid te hernemen.

De baten, uit toetreding voortvloeiende, bestaan hierin, dat de voordeelen, welke Nederland via de meestbegunstigingsclausule of in een enkel, belangrijk, geval rechtstreeks, ontleent aan de bestaande bilaterale handelsverdragen, gehandhaafd blijven zoolang en voorzover die verdragen, dank zij de werking van de conventie, geene wijziging in ongunstigen zin ondergaan. Bovendien zal Nederland zich kunnen aanmelden voor onderhandelingen ten einde te trachten het te zijnen nadeele verbroken evenwicht te herstellen, wanneer andere dan in bilaterale verdragen geconsolideerde rechten verhoogd mochten worden. Te betreuren valt, dat ten aanzien van belangrijke groepen van artikelen, dit recht om onderhandelingen te *eischen*, niet geldt al is dan de mogelijkheid van dergelijke onderhandelingen niet uitgesloten. De belangrijkste dezer groepen wordt gevormd door landbouwartikelen, ten aanzien waarvan de protectionistische landen, sterk onder den indruk van de in het bijzonder op landbouwgebied woedende crisis, onder geen voorwaarden bereid waren, het zoeven bedoelde recht toe te staan. Hier blijft dus aan Nederland slechts het recht, de conventie te verlaten en zijne vrijheid te hernemen, wanneer zijne belangen ernstig door de gestie van andere deelnemers geschaad mochten worden.

* * *

De samenstelling van het programma voor de toekomst, welke de tweede taak der conferentie vormde, ontmoette aanmerkelijk minder moeilijkheden. Dit ligt voor de hand waar het hier niet gold het aanstonds brengen van eenig offer doch slechts de bereidverklaring om voor de behandeling van bepaalde punten bijeen te komen teneinde te trachten op die punten eene zoo groot mogelijke samenwerking te verkrijgen. In dit program zijn twee deelen te onderscheiden.

Het eerste deel, artikel 1, is meer bepaaldelijk gericht op eene verbreding van de Europeesche markten, waarbij in de eerste plaats de aandacht gevestigd wordt op maatregelen betreffende de douanerechten en in het bijzonder op eene verlaging dier rechten. Ten einde eene actie op dit gebied voor te bereiden, verbinden de betrokken landen zich, zoo spoedig mogelijk eene in de overeenkomst opgenomen

questionnaire te beantwoorden, waarbij zij dus de gelegenheid zullen verkrijgen een plan tot verlaging van het huidige peil der invoerrechten hetzij in het algemeen, hetzij ten aanzien van bepaalde groepen van artikelen te ontwikkelen en te verdedigen.

De questionnaire behelst de volgende vragen:

1. Van welke landbouwproducten bestaat in elk land overproductie? Welke zijn de normale afzetgebieden voor deze producten? Welke maatregelen komen voor praktische verwezenlijking in aanmerking teneinde het surplus dier productie op de normale markten en in andere landen met een onvoldoende eigen productie te plaatsen?

2. Welke maatregelen kunnen in de praktijk worden toegepast om den afzet van industriële producten, met name door verhooging van de koopkracht in de verbruikslanden, te bevorderen?

3. Welke zijn, in het bijzonder ten opzichte van de in de eerste twee vragen bedoelde producten, de voor toepassing in aanmerking komende maatregelen op het gebied der douanerechten en van administratieve voorzieningen, teneinde de verbreding van markten en de verbetering van den internationalen handel te bevorderen?

4. Welke maatregelen kunnen in aanmerking komen om de distributie van Europeesche grondstoffen over de verschillende landen op meer bevredigende wijze te verzekeren en een meer doelmatig gebruik van die grondstoffen te verkrijgen?

In deze vraagpunten komt vooreerst tot uitdrukking de krachtige aandrang, welke door verschillende landbouwstaten van Europa werd geoefend om te komen tot eene preferentiële behandeling, door de industriële landen, van de Europeesche landbouwproducten. Intusschen werd in het algemeen zeer goed ingezien, welke gevaren ten aanzien van den wereldhandel het inslaan van dien weg zou kunnen opleveren en werd met nadruk betoogd, dat kunstmatige middelen op dit gebied niet in aanmerking zouden mogen komen. Voorts spreekt uit de vragen het standpunt van de landen — als Engeland, Nederland en de Scandinavische landen — die in het bijzonder op verlaging van protectionistische rechten wenschen aan te sturen. De ervaring, thans met betrekking tot het beletten van eene verdere verhoging van die rechten opgedaan, moet sceptisch stemmen ten aanzien van een bevredigend antwoord op de vraag, of, gezien de mentaliteit in de overgrootste meerderheid der Europeesche landen, eene verlaging als zoeven bedoeld in de naaste toekomst tot het terrein der praktische politiek kan gerekend worden. Deze overweging mag echter niet weerhouden van het streven om in de juiste richting invloed te oefenen en althans eenig resultaat te bereiken.

De antwoorden op de questionnaire zullen door de daartoe aangewezen organen van den Volkenbond in studie genomen worden, waarna voorstellen aan de deelnemende Regeeringen zullen gedaan worden. De antwoorden van de Regeeringen naar aanleiding van de zoeven bedoelde voorstellen zullen de basis vormen, waarop de Raad van den Volkenbond de verder te volgen gedragslijn zal vaststellen, waarbij de wenschelijkheid en het belang in aanmerking zullen genomen worden om de behandeling van de twee deelen van het program aan te vangen vóór den afloop van de hierboven in de eerste plaats besproken commerciële conventie, dus vóór 1 April 1931.

* * *

Artikel 2 regelt het tweede deel van het programma en vermeldt een 9-tal punten van meer bijzonderen aard, die voor het overgrootste deel reeds bij den Volkenbond in behandeling of overweging zijn. Beoogd wordt, deze punten, die op bepaalde moeilijkheden en handelsbelemmeringen betrekking hebben, thans binnen den kortst mogelijken tijd door onderlinge samenwerking tot eene bevredigende oplossing te brengen. Dit streven, hetwelk bij alle Delegaties bleek

te bestaan, is ongetwijfeld van beteekenis. Intusschen zal ook te dezen aanzien eerst bij de voorbereidende werkzaamheden door de competente organen van den Volkenbond en daarna bij de concrete onderhandelingen kunnen blijken of inderdaad de tijd voor het bereiken van werkelijk bevredigende resultaten rijp is. De volgende punten zullen volgens de overeenkomst in behandeling worden genomen:

1. Invoering van eene uniforme douane-nomenclatuur teneinde de thans ontbrekende mogelijkheid te verkrijgen om tot eene juiste vergelijking te komen van de in de verschillende landen van dezelfde categorieën van goederen geheven rechten. Het ontwerp voor een dergelijke nomenclatuur verkeert in een ver gevorderd stadium van voorbereiding door een commissie van experts;

2. Bestudeering van de verschillende punten, voorkomende in een, aan het programma, als bijlage, toegevoegd memorandum van de Fransche Delegatie. Deze punten betreffen het vergemakkelijken van eene vergelijkende studie van de verschillende tarieven, het bijeenbrengen in een multilateraal verdrag van de verschillende bepalingen, welke, afgescheiden van de tarieven zelve, gewoonlijk in de bilaterale handelsverdragen worden opgenomen; het scheppen van een blijvend lichaam van arbitrage en overleg en eventuele toevoeging van dat lichaam aan het Permanente Hof van Internationale Justitie en tenslotte de periodieke bijeenroeping van een conferentie der onderscheiden Regeeringen voor het behartigen van de belangen van den internationalen handel;

3. Eene meer afdoende toepassing van de conventie-1923 voor de vereenvoudiging van Douane-formaliteiten;

4. Bestrijding van het indirecte protectionisme;

5. Bestrijding van export-premies en -subsidies;

6. Bestudeering van het vraagstuk, op welke wijze, met name door het sluiten van eene bijzondere conventie, eene daadwerkelijke bescherming kan bereikt worden van de benamingen van oorsprong (appellations d'origine) van speciale producten en voorts, ter bestrijding van oneerlijke mededinging in 't algemeen, de overweging van eene herziening en uitbreiding van de desbetreffende Conventie van Madrid;

7. Verdere bestudeering van de mogelijkheid om zoo spoedig mogelijk een of meer internationale, veterinaire conventies te sluiten teneinde de indirecte protectie, welke thans onder den dekmantel van veterinaire maatregelen plaats vindt, tegen te gaan;

8. Verdere werkzaamheid tot het tegengaan en voorkomen van dubbele belasting;

9. Voortzetting van de werkzaamheden voor eene internationale overeenkomst in zake de behandeling van vreemdelingen.

Tenslotte wordt aanbevolen een onderzoek door de Economische Organisatie van den Volkenbond van de middelen welke kunnen leiden tot eene nauwe samenwerking tusschen Europa en de Overzeesche landen, in het bijzonder door het nagaan, in welke opzichten over en weer ten bate van de handelsbetrekkingen tusschen Europa en die landen voordeelen zouden verkregen kunnen worden.

* * *

Hiermede is het overzicht van hetgeen ter conferentie verricht en bereikt werd ten einde gebracht. Het moet voor ieder, die dit overzicht gelezen heeft, duidelijk zijn, dat het positieve, de staten bindend, deel van het werk gering is. De ontworpen conventie, wier aanvankelijke, eenigszins wijsche benaming van „convention préliminaire en vue d'une action économique concertée” werd gewijzigd in „convention commerciale”, en waarvan nog onzeker is of zij werkelijk van kracht zal worden, kan niet anders worden aangemerkt dan als een eerste stap van een kind, dat nog moet leeren loopen. De toekomst zal uitwijzen, of meerdere en dan geleidelijk steviger stappen zullen gezet worden, zoodat inderdaad van

eene geconcerteerde economische actie zal gesproken kunnen worden. Dat de conferentie tenslotte niet mislukte, is voor een groot deel toe te schrijven aan het talentvolle, vasthoudende werk van den eersten Nederlandschen Gedelegeerde, den Heer H. Colijn, die de leiding van alle werkzaamheden in handen had en aan wien een ware ovatie ten deel viel toen, op voorstel van den Italiaanschen Gedelegeerde, besloten werd in de Acte final van die leiding melding te maken.

TRIP.

27 Maart 1930.

DE ENGELSCH E INVESTMENT TRUSTS NA DE CRISIS.

In een artikel over de Amerikaansche investment trusts in het vorige nummer van dit tijdschrift kwamen wij tot de conclusie, dat het resultaat dezer instellingen over het afgelopen jaar over het algemeen vrij poover is geweest.

Anders is dit bij haar oudere Engelsche zustermaatschappijen.

De Engelsche „Economist” gaat zelfs zoo ver te beweren, dat het weliswaar heel begrijpelijk is, dat het publiek op het oogmerk de gewone en zelfs de preferente aandelen en de obligaties van investment trusts lager waardeert dan een jaar geleden, maar dat zulks eigenlijk niet erg logisch is, omdat „the intrinsic security of the best investment trust stocks is unaffected by temperary market fluctuations”.

De Engelsche belegger koopt deze fondsen slechts, omdat hij ervan overtuigd is, dat de goede Engelsche investment trusts bij de belegging van hun middelen en de verdeling hunner winsten steeds van bepaalde beproefde beginselen uitgaan.

Het hoofdbeginsel bij alle goed beheerde Engelsche investment trusts is een daadwerkelijke verdeling van het risico.

Niet meer dan een of twee procent der beschikbare middelen wordt in één en hetzelfde fonds belegd.

Vervolgens wordt over het algemeen ongeveer 50 pCt. der beschikbare middelen in obligaties en ongeveer 50 pCt. in gewone en preferente aandelen belegd. In elk dezer klassen geschiedt de risicoverdeling niet alleen geographisch, doch bovendien naar verschillende industrietakken. Deze wetenschappelijke — zoomagmen het gerust noemen — risicoverdeling werkt a.h.w. als een soort verzekeringspremie tegen de normale marktfluctuaties op alle gebieden der fondsenmarkt. Ook

Edgar Lawrence Smith zet in de eerdergenoemde rede op zeer heldere wijze uiteen, dat deze beginselen ook in Amerika meer ingang behooren te vinden. Onder het hoofd: „The balanced position, a problem of insurance” leeraart hij:

„Bearing in mind that equities in the form of diversified common stocks represent a short term risk and bonds a long term risk, we may start with the simple proposition, that combining the two risks by holding one half of a fund in bonds and the other half in equities tends to neutralize both hazards. This is perhaps the simplest formula from which to start in undertaling the management of invested funds.”

Dit zou inderdaad een der meest doeltreffende middelen zijn tegen de kinderziekten der Amerikaansche trusts.

Het tweede „Leitmotiv” der Engelsche investment trusts is om niet de geheele winst uit te keeren, doch elk jaar een gedeelte te reserveeren.

Met name de kapitaalwinst op de „turnover”, dus de koerswinst bij aan- en verkoop op effecten behaald, wordt niet uitgekeerd, doch herbelegd in tegenstelling met de in Amerika veel voorkomende practijk om deze onder een of anderen vorm uit te keeren.

De groote kracht der oude Britsche investment trusts ligt dan ook in het feit, dat zij over een lange reeks van jaren slechts een gedeelte van hun winst als dividend hebben uitgekeerd, zoodat zij naast de gekweekte zichtbare reserves nog ruime stille reserves bezitten, doordat die politiek hen in staat stelde om op de boekwaarde der beleggingen uit de kapitaalwinsten af te schrijven.

Deze twee groote bedrijfspolitieke beginselen hebben de Britsche investment trusts in staat gesteld aan de in den herfst plaats gehad hebbende daling op de fondsenmarkt krachtig het hoofd te bieden.

Verschillende oude Engelsche investment trusts hebben in 1929 hun dividenden dan ook niet alleen behoeven te passeeren, doch deze zelfs kunnen verhoogen niettegenstaande de koersdaling van hun effectenbezit. Dat ook in Engeland enkele kleinere en jongere investment trusts in déconfiture geraakt zijn door ongelukkige transacties met Hatry en andere geluk zoekende financiers, is slechts een uitzondering op den regel en werpt zelfs geen schaduw op het algemeene beeld.

Onderstaande statistiek geeft een zeer interessant beeld van de ontwikkeling van eenige Engelsche

Engelsche Maatschappijen opgericht voor 1900.

Opger.	Gew. Aand. Kap. £	Res. £	Belegg. £	Huid. meer of minder waarde £	Balansdatum	Winst na aftrek van belasting. £	Beschikb. in gew. aand. £	Verdiend incl. bel. in % v/h. aand.kap.	Uitgek. divid. £	Toegev. aan reserve £	Voor nieuwe rekening £
Metropolitan Trust	1899 625.000	625.000	3.205.479	+725.000	1 Jan. '30	1928 232.058 1929 235.140 1930 240.993	115.488 117.391 122.668	23.1 23.5 24.5	19.0 19.5 20.0	— — 75.000	52.779 72.670 20.338
Army a. Navy.	1887 200.000	312.285	1.326.738	1	30 Nov. '29	1927 70.776 1928 74.700 1929 76.162	38.890 42.513 44.259	24.3 26.6 27.7	15.0 16.0 17.0	14.745 16.361 17.000 ⁶	16.466 17.017 17.075
Foreign & Colonial	1879 750.000	472.700	3.531.898	1 2	10 Jan. '30	1928 155.742 1929 165.166 1930 186.607	83.052 76.755 89.667	18.9 14.4 14.9	10.0 10.0 10.0	27.000 ⁵ 22.700 30.000 ⁶	45.529 45.638 45.754
Governments Stock & Other	1871 534.187	97.413	2.206.344	3	31 Dec. '29	1927 124.781 1928 131.052 1929 136.779	59.771 63.432 66.553	15.5 14.6 15.6	10.0 10.0 10.0	20.921 22.639 23.818	102.415 74.774 97.413
Engelsche Maatschappijen, opgericht in 1925 of later.											
Stockholders' Investment	1925 300.000	50.000	1.507.532	4	31 Oct. '29	1927 40.556 1928 54.146 1929 75.389	14.643 15.536 22.783	9.8 8.1 9.5	6.0 7.0 7.0	3.635 3.000 5.000	2.583 2.639 4.432
Glasgow Stockholders	1927 280.000	25.000	1.342.896	—	2 Jan. '30	1927 32.054 1930 59.555	7.181 27.406	4.5 12.2	5.0 ⁹ 5.0	— 5.000 ¹⁰	1.138 2.470
English and New-York	1928 300.000	—	1.027.647	—	31 Dec. '29	1928 33.614 1929 60.458	8.041 15.458	6.7 6.4	5.0 5.0	— —	2.042 5.499
London and Strathclyde	1928 200.000	—	893.769	—	31 Aug. '29	1928 49.323	8.143	5.1	5.0	—	695

1) niet opgegeven; 2) £ 30.000 gebruikt voor afschrijving op beleggingen; 3) marktwaarde grooter dan balanswaarde; 4) marktwaarde grooter dan balanswaarde na aftrek der reserves; 5) inclus. afschrijving op beleggingen; 6) om af te schrijven op beleggingen; 7) boekjaar van 13 maanden; 8) 16 maanden; 9) 9 maanden; 10) plus £ 1330, afgeschreven op emissiekosten.

investment trusts, waarbij duidelijk het verschil aan den dag treedt tusschen de groep van maatschappijen vóór het jaar 1900 opgericht en die welke pas in de laatste jaren zijn opgericht.

Zeer duidelijk blijkt uit deze statistiek het verschil in financieele kracht tusschen de oudere en de jongere Engelsche investment trusts, met welke laatste groep de Amerikaansche zusterinstellingen nog slechts nauwelijks op één lijn zijn te stellen wat soliditeit, solvabiliteit, deskundigheid van beheer e.d. betreft.

De Engelsche „Economist” geeft het verschil tusschen beide soorten in één harer laatste nummers zeer typeerend aan, waar zij schrijft:

„Distinguished from the majority of American investment trusts by the fact that the latter are interested in special lines of securities and regard capital appreciation as profit, and distinguished from „financial trusts” for similar reasons, the British investment trust holds a peculiar place in the world's financial structure.

It is true, that the lure of capital appreciation, even if undistributed, stimulates the creation and enlargement of investment trusts, when Stock Exchange prices are moving upwards, but the primary preoccupation of investment trusts directorates and shareholders is with yield per annum, which, calculated on cost prices, is, if anything, likely to diminish during a period of Stock Exchange inflation.”

Deze passage behelst een bondige, doch heldere explicatie van de positie der Engelsche investment trusts, vergeleken met de Amerikaansche en van het bijna essentiële verschil in beider doelstelling.

* * *

Een tweede ontwikkelingstendens bij de Engelsche investment trusts, waarop de beurscrisis invloed heeft gehad, is de geografische risicoverdeeling.

Tot op zekere hoogte heeft deze bij de meeste Engelsche instellingen een soort ideaalvorm bereikt, als men oordeelt volgens de algemeene beginselen van kapitaalbelegging. Bovengenoemd blad heeft een zeer interessant statistiekje, samengesteld van de geografische risicoverdeeling bij de 26 grootste Engelsche investment trusts, dat er in zijn veelzeggenden eenvoud als volgt uitziet:

	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929
	%	%	%	%	%	%	%
Groot-Brittannië	34,5	35,3	34,9	34,0	32,4	34,5	36,7
Britsch Empire	10,5	11,3	10,6	11,4	11,6	10,6	10,3
Ver. St. v. N.Am.	17,7	14,1	13,4	12,8	12,8	10,6	9,9
Argentinië	12,4	12,2	11,5	11,0	11,1	10,1	8,3
Overig Z.-Amer.	11,2	12,1	12,2	12,4	10,7	10,7	9,7
MexicoCentr.Am.	5,1	4,8	4,5	3,9	3,5	3,4	3,1
Europa	4,5	5,3	7,9	9,6	13,2	15,9	17,2
Rest v. d. wereld	4,1	4,9	5,0	4,9	4,7	4,2	4,8

100,- 100,- 100,- 100,- 100,- 100,- 100,-

Deze cijfers betreffen meer dan £ 70 miljoen belegde middelen, zoodat zij dus wel als maatstaf kunnen gelden voor de Britsche kapitaalbelegging in het buitenland, waarbij echter in aanmerking moet worden genomen, dat deze cijfers betrekking hebben op de boekwaarde, zoodat het percentage, dat de belegging in een bepaald land op de totale beschikbare middelen inneemt ten gevolge van afschrijvingen wel kan zijn verminderd en zonder dat het absolute bedrag dier belegging is verminderd.

Zeer typeerend in deze cijfers is de vooral in 1929 toenemende belegging in Groot-Brittannië en Europa, waartegenover de belegging in de verschillende deelen van Amerika is afgenomen. Zeer waarschijnlijk is het, dat de hooge aandelenkoersen van vele Amerikaansche fondsen zoo aantrekkelijk voor vele directies van Engelsche investment trusts geweest zijn, dat zij zich daarvan ontdaan hebben en dat zij in plaats daarvan hebben deelgenomen in de verschillende Centraal-Europese „herstel”-leeningen en andere hooge rentedragende fondsen, welke meer rendabel bleken dan Noord-Amerikaansche aandelen, of waar men „meer kijk op had” dan op de Zuid-Amerikaansche leeningen,

waarin het vertrouwen begon te tanen naarmate dat in de verschillende Europeesche landen weer toenam. Nog sterker komt deze tendens tot uiting bij de in de laatste jaren opgerichte Engelsche investment trusts. Bij deze instellingen bedroeg het Europeesche aandeel zelfs 18.7 pCt. van de totale belegging tegen 17.2 pCt. bij de eerste groep, het aandeel in Argentinië en Zuid-Amerika resp. 5.9 en 7.3 tegen 8.3 en 9.7.

Kwam de beurscrisis in de emissiecijfers der Amerikaansche investment trusts sterk tot uiting, niet minder is dit het geval met de emissiecijfers der Engelsche investment trusts. Hier zien we echter niet de fenomenale stijging in de laatste jaren vóór de crisis, doch wel de zeer sterke daling na de crisis. De volgende tabel, die een vergelijking voorstelt, bewerkt naar gegevens van „The Economist” van de emissies van financieele maatschappijen en investment trusts t.o.v. de totale emissies in Engeland, legt hiervan een sprekend bewijs af:

	Emissies van fin. inst. en van investm. trusts (in duizenden £)	Totale emissies
Totaal 1928	42.513	369.058
Totaal 1929	27.872	285.239
Drie eerste kwart. 1929	26.689	193.053
Vierde kwartaal 1929	1.183	92.182
Eerste kwartaal 1927	6.662	144.888
Eerste kwartaal 1928	13.913	169.044
Eerste kwartaal 1929	20.281	96.953
Eerste kwartaal 1930	739	87.733

Weliswaar is het totaal bedrag der Engelsche emissies afgenomen, doch die ten laste van financieele maatschappijen en investment trusts zijn veel sterker afgenomen, hetgeen echter in tegenstelling met Amerika waarschijnlijk veel minder te wijten is aan een gerezen wantrouwen in de politiek der investment trusts, dan in het feit, dat zij geen nieuwe middelen van noode hadden. Zoo schijnen vele Engelsche investment trusts b.v. tijdens de boomperiode veel Amerikaansche aandelen op topkoersen verkocht te hebben, hetgeen uiteraard voor de andere investment trusts veel meer voordeel opleverde dan voor de pas in 1928 of 1929 opgerichte, daar deze laatsten over het algemeen op veel hooger koersen gekocht hadden.

Toch laten ook deze in tegenstelling met vele Amerikaansche investment trusts nog een behoorlijk rendement op de gewone aandelen — de rente op de obligaties en het dividend op de preferente aandelen is zoowel bij de oude als bij de nieuwe Engelsche investment trusts over het algemeen nog meerdere malen gedekt — daar het verschil tusschen hoogste en laagste koersen lang niet zoo groot geweest is als in de Vereenigde Staten. De volgende vergelijking van de koersen en het rendement van eenige Engelsche investment trusts leggen hiervan het overtuigend bewijs af:

	Koersen			Rendement	
	Hoogste 1928	Hoogste 1929	Thans	in % van de winst	in % van het dividend
Army and Navy Investment ..	333	365	350	7.90	4.86
Foreign and Co- lonial	208	218	176	8.76	5.87
Governments Stock and Other Stockholders'	190½	273	217½	7.34	4.75
Investment ..	157½	157	117½	8.33	6.12
Glasgow Stock- holders		168½	130	9.57	3.93
English and New-York	144	136	102½	6.43	5.00
London & Strath- clyde			134½	3.87	3.75

Zelfs bij verdere koersdaling van het effectenbezit

zou hier het dividend op de gewone aandelen dus verzekerd zijn. Waarschijnlijk zou het echter wel noodig zijn grootere reserves tegen koersdaling te maken. Bij eenige koersstijging op de fondsenmarkt zullen vooral de oudere Engelsche investment trusts gemakkelijk hun dividenden op de gewone aandelen nog verder kunnen verhoogen, dank zij sterke financiële positie, die zij zich ten gevolge van hun conservatieve financieringspolitiek hebben weten te overeren.

B. H. A. MEYERINK.

DE POLITIEK VAN DE BANK VAN GRIEKENLAND.

De Bank van Griekenland, die werd opgericht op het tijdstip van den overgang tot de wettelijke stabilisatie van de drachme, teneinde nauwkeurig toe te zien op de nakoming van dezen maatregel, heeft sedert haar oprichting in Mei 1928 een conservatieve politiek gevolgd door haar credietverleening afhankelijk te stellen zoowel van haar goudvoorraad als van den uiterlijken toestand van de geldmarkt. Het bankdisconto, dat bij haar oprichting 10 pCt. bedroeg, is tot November 1928 onveranderd gebleven. In die maand heeft de Bank haar disconto verlaagd tot 9 pCt, en het op dit peil gehandhaafd, ondanks de situatie op de internationale geldmarkt.

De Bank van Griekenland heeft er veel meer naar gestreefd het disconto stabiel te houden dan om de credietverleening te regelen door herhaalde wijzigingen. Doordat de economische toestand van het land zich na de stabilisatie herstelde, was de behoefte aan een vasten rentevoet groot. Door het ontbreken van een nauw contact tusschen de Grieksche markt en de internationale geldcentra zou een plotselinge discontoverandering in Griekenland niet het resultaat hebben gegeven, dat men daarvan gewoonlijk verwacht, doch zou integendeel een onzekeren factor voor het bedrijfsleven hebben opgeleverd. Bovendien dient te worden opgemerkt, dat de verlaging van het disconto van 10 pCt. tot 9 pCt. niet ten doel had den rentevoet te doen dalen tot beneden het peil, dat wordt vastgesteld door het vrije spel van vraag en aanbod van vlottende middelen, maar dat zij bestemd was om als veiligheidsklep te dienen tegen de stijgende tendens van de rente op de geldmarkt.

Anderzijds is de politiek, door de Bank van Griekenland ten opzichte van de credietverleening aangevaard, tot dusverre gebaseerd op het principe van stipte vasthouding aan de bepalingen harer statuten. Zonder een politiek van credietbeperking te willen volgen, neemt de Bank alleen gemakkelijk te realiseren handelswissels in disconto. Deze handelwijze werd haar niet alleen opgelegd door haar karakter van centrale bankinstelling, doch ook door het feit, dat zij sedert haar oprichting een groot gedeelte van haar activa in schatkistbiljetten heeft belegd, biljetten, die haar door de Nationale Bank werden overgedragen en die slechts langzaam worden ingewisseld. Om deze redenen en eveneens omdat de beschikbare gelden van andere credietinstellingen voldoende waren om aan de geldmarkt de noodige middelen toe te voeren, bleven de handelstransacties van de Bank van Griekenland zeer beperkt. Volgens de balans voor de maand November 1929 bedragen de disconto's slechts 98.500.000 drachmen en de beleeningen op effecten en goederen slechts 148.000.000 drachmen.

Wat verder den wisselkoers betreft, zoo heeft de Bank van Griekenland er steeds naar gestreefd de stabiliteit van de waarde van de drachme in het buitenland en hiermede den koers van de buitenlandsche wisselkoersen te handhaven. Door de stabiliteit van den wisselkoers te waarborgen, kon zij, indien noodig, de overtollige buitenlandsche deviezen opnemen en deze bij stijgende vraag weder ter beschikking van de markt stellen, waardoor de vrije werking van vraag en aanbod, welke schommelingen van de wisselkoersen had kunnen teweeg brengen, werd verhinderd. Telkenmale, dat de Bank van Griekenland ervan overtuigd

was, dat de vraag naar deviezen werkelijk gemotiveerd was door den handel en niet diende voor speculatieve doeleinden, heeft zij er steeds de voorkeur aan gegeven om het surplus van haar voorraad af te geven tegen vaste prijzen, teneinde aan de behoeften van den handel tegemoet te komen en de betalingsbalans met het buitenland in evenwicht te houden, dan om te wachten op een stijging van den wisselkoers tot het bovenste goudpunt om de gevraagde hoeveelheid te verkoopen, zooals haar statuten voorschrijven. Men kan dus in het algemeen zeggen, dat de Bank van Griekenland zich bij haar buitenlandsche wisselpolitiek niet heeft laten leiden door het winststreven, noch door een al te strenge toepassing van het principe van een ruim dekkingspercentage, doch dat zij voor alles getracht heeft, zooals reeds boven werd opgemerkt, om de stabiliteit van de drachme in het buitenland te handhaven. De deviezen aan- en verkoopen van de Bank van Griekenland, in Ponden sterling uitgedrukt, hebben van 14 Mei tot einde December 1928 bedragen: £ 9.421.997 voor de aankopen en £ 8.742.224 voor de verkoopen en voor het tijdperk van Januari tot November 1929: £ 19.279.004 voor de aankopen en £ 21.961.459 voor de verkoopen.

De Bank van Griekenland heeft op 5 December 1928 het eerste clearingkantoor in Griekenland opgericht. Deze instelling werkt op dezelfde wijze als soortgelijke instellingen in verschillende Europeesche landen en in Amerika. De noodzakelijkheid van de oprichting van een dergelijke instelling deed zich in Grieksche bankkringen reeds sedert lang gevoelen, daar het, zooals bekend, hierdoor mogelijk is de effecteningen tusschen de banken onderling tot het uiterste te beperken, de aan het vervoer van geld verbonden gevaren te verminderen, het inwisselen van bankchèques te vereenvoudigen en zoowel op tijd als op personeel te bezuinigen.

Haar bemoeiing bij de concentratiebeweging van de kleine banken, welke men thans in Griekenland waarneemt, verdient eveneens de aandacht. De Bank van Griekenland heeft dus vanaf haar oprichting de diensten bewezen, die men ervan verwachtte, en dank zij den invloed van haar bestuur, heeft zij zich als een belangrijke factor voor de economische ontwikkeling van Griekenland bewezen.

M. C.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER DECEMBER 1929.

De totale opbrengst der Landsmiddelen, vermeld in bijgaand overzicht, bedroeg over het jaar 1929 f 708.146.000 tegen f 731.031.000 over het jaar 1928. Bij vergelijking dezer cijfers, de hoofdzakelijk in 1928 ontvangen achterstallige uitkeering aan Nederlandsch-Indië uit de opbrengst der Nederlandsche oorlogswinstbelasting ad ruim f 21.7 m/m niet medetellende, blijft de uitkomst over 1929 f 1.1 m/m beneden die over het jaar tevoren. De jaarraming, die f 18.2 m/m hooger werd gesteld dan in 1928, blijkt echter nog met f 24.6 m/m te zijn overschreden. Hierin werd bijgedragen door de:

belastinggroep	meer	f 18.198 m/m
monopolies	"	" 5.176 "
producten	minder	" 4.997 "
bedrijven	meer	" 1.991 "
allerlei middelen	"	" 4.291 "

In verslagmaand bedroegen de ontvangsten ruim f 5.1 m/m minder dan die over December 1928. Groepswijze vergelijking der maandoopbrengsten geeft bij elke groep een achteruitgang te zien, nl.:

belastingen	minder	f 2.281 m/m
monopolies	"	" 0.202 "
producten	"	" 1.202 "
bedrijven	"	" 0.916 "
allerlei middelen	"	" 0.523 "

Bij de *belastinggroep* komt een decrees ad f 3.141 m/m voor rekening van de vennootschapsbelasting, welke heffing over het afgelopen jaar f 7.692 m/m

ten achter bleef bij die over 1928 en f 2.434 m/m bij de met f 6 m/m verlaagde jaarraming. Hierbij valt op te merken, dat in 1929 een teruggaaf ad f 2.7 m/m werd geboekt in mindering van de opbrengst wegens te hoogen aanslag van een aardolie-maatschappij over het boekjaar 1927. Indien deze teruggaaf niet noodig was geweest, zou de opbrengst de raming derhalve nog met f 0.266 m/m hebben overschreden. Ook de opbrengst van de inkomstenbelasting was in het afgelopen jaar lager dan die in het jaar tevoren en wel f 0.234 m/m, doch de met f 3.— m/m verhoogde jaarraming werd desniettemin nog overtroffen met f 3.569 m/m. De overige kohierbelastingen gaven minder groote verschillen. De verponding bracht f 1.4 m/m meer op dan in 1928, hetgeen het gevolg is van den, door de late afkondiging van de nieuwe verpondingsordonnantie veroorzaakte, vertraagden aanslag in 1928. Hoewel deze belasting in het afgelopen jaar ruimer vloeide, bleven de ontvangsten f 0.645 m/m beneden de verwachting.

Bij de *indirecte* belastingen vielen in het afgelopen jaar belangrijke meevallers te boeken aan invoerrechten en accijnzen. Deze rechten gaven resp. f 6.4 m/m en f 3.2 m/m meer dan in 1928 en f 12.6 m/m en f 1.3 m/m meer dan de raming deed verwachten. Daarentegen gaf het uitvoerrecht de laatste 4 maanden van 1929 een constant decrees te zien, hetgeen een lagere totaalopbrengst tengevolge had t.a.v. het jaar tevoren en van de jaarraming ad resp. f 0.482 m/m en f 0.117 m/m. De sterk gedaalde productieprijzen zijn hiervan de oorzaak. Het zegelrecht bracht in verslagmaand wederom minder op dan het 1/12 deel der jaarraming; gedurende het afgelopen jaar bleef dit middel, dat f 0.278 m/m meer opleverde dan in 1928, desondanks f 0.141 m/m beneden de met f 0.15 m/m verlaagde jaarraming. De opbrengst der slachtbelastingen, hoewel iets lager dan die in het vorige jaar, was in vergelijking met de raming f 0.4 m/m gunstiger; ook het successierecht gaf een meevaller en wel van f 0.864 m/m, hetgeen aan toevallige omstandigheden valt toe te schrijven. Overige belastingen geven geen aanleiding tot nadere beschouwing.

Bij de *monopolies* bleef de opbrengst der opiumregie zich in dalende lijn bewegen; zij bleef in verslagmaand f 0.361 m/m beneden die in December 1928 en f 0.11 m/m beneden het evenredig deel der jaarraming. Over het afgelopen jaar was deze opbrengst f 1.892 m/m lager dan in 1928, de jaarraming werd echter overtroffen met f 1.942 m/m.

Het zoutmonopolie bracht in verslagmaand als gewoonlijk minder op dan in dezelfde maand van het vorige jaar en in 1929 f 1.727 m/m minder dan in 1928. Hierbij moet, zooals reeds in vorige verslagen werd meegedeeld, worden gedacht aan den overgang in 1929 aan de provincie Oost-Java van den detailverkoop van zout, waartoe aan dit gebiedsdeel 40 pCt. reductie wordt verleend op den regieprij. De dienovereenkomstig verlaagde jaarraming werd door dit middel overschreden met f 1.141 m/m.

De pandhuisdienst gaf in 1929 tengevolge van den minder goeden economischen toestand der bevolking wegens tegenspoed bij den oogst door te groote droogte hogere uitkomsten dan in het jaar tevoren en dan werd verwacht (resp. f 2.392 m/m en f 2.091 m/m).

De ongunstige uitkomsten in het afgelopen jaar der *productengroep* is te wijten aan de sterk gedaalde opbrengstcijfers van tin en rubber, beide tengevolge van prijsdaling dezer producten. Het eerste bracht f 8.7 m/m minder in 's Lands schatkist dan in het jaar tevoren en f 4.2 m/m minder dan werd geraamd, het andere resp. f 1.79 m/m en f 1.— m/m minder. Ook kina bracht om dezelfde reden minder op (resp. f 0.15 m/m en f 0.19 m/m). Daartegenover gaf het boschwezen meevallers van resp. f 1.8 m/m en f 2.38 m/m. De opbrengst der steenkolenmijnen, die ruim 8 ton meer opleverde dan in 1928, bleef desondanks f 1.9 m/m beneden de verwachting. Bij de goudmijnen vallen geen groote verschillen te belichten.

De uitkomsten der *bedrijven* waren in het afgelopen jaar over het algemeen niet ongunstig. In totaal brachten zij f 2.28 m/m meer op dan in het jaar 1928. Een uitzondering hierop werd gemaakt door de Spoor- en Tramwegen, waarvan de opbrengst in verslagmaand f 0.82 m/m bleef beneden die in December 1928 en f 1.185 m/m beneden het 1/12 deel der jaarraming, welk decrees tot resp. f 0.73 m/m en f 1.02 m/m werd geconstateerd op het Javanet. Deze belangrijke daling moet, evenals die in de twee maanden tevoren, mede worden toegeschreven aan de sinds 1 October 1929 voor het personenverkeer geldende tariefsverlaging bij de Westerlijnen van Java. De totale opbrengst in 1929 van den geheelen dienst verschilt slechts weinig met die van het jaar tevoren, derhalve kunnen de uitkomsten over het afgelopen jaar aldus vergeleken nog gunstig worden genoemd, zij bleven echter f 1.1 m/m beneden de met circa f 4.— m/m verhoogde jaarraming.

Bij den P.T.T.dienst valt in verslagmaand wederom eenige toename der ontvangsten te constateeren en wel van f 0.132 m/m, waardoor 1/12 der jaarraming met f 0.126 m/m werd overtroffen. In het afgelopen jaar bracht deze dienst f 1.316 m/m meer op dan in 1928 en f 0.828 m/m meer dan werd geraamd. In deze gunstige uitkomsten t.a.v. het jaar tevoren werd bijgedragen door de

telegrafie	met f 0.438 m/m
telefonie	„ „ 0.815 „
andere ontvangsten	„ „ 0.125 „

De verlaging van enkele posttarieven sedert 1 Januari 1929 moet in aanmerking komen bij de beoordeeling van een verminderde totaal-opbrengst bij de posteries van f 0.063 m/m.

Het havenwezen en de baggerdienst gaven over het afgelopen jaar uitkomsten, die de verwachtingen verre overtroffen. Deze bedrijven brachten resp. f 0.492 m/m en f 0.628 m/m meer op dan in 1928 en resp. f 1.728 m/m en f 1.692 m/m meer dan werd geraamd. Als oorzaak hiervan kan bij het havenwezen gelden de toename van het scheepvaartverkeer, waardoor zoowel meer haven- als meer goederengelden werden ontvangen; bij den baggerdienst werden groote bedragen ontvangen van derden, o.m. wegens verricht opspuitwerk ter verhooging van bouwterreinen.

De opbrengstcijfers van de landsdrukkerij en den dienst voor W. en E. geven geen zuiver beeld van de werkelijke uitkomsten, aangezien deze bedrijven nog belangrijke bedragen te vorderen hebben, welke later kunnen worden geboekt dan verslagmaand.

De groep *allerlei middelen* toont in verslagmaand een belangrijke ontvangst aan onder het hoofd afstand van grond, hetgeen te danken is aan de in die maand krachtig geleide invordering van canon. De ontvangsten op dezen post blijven over het afgelopen jaar daardoor niet veel ten achter bij die over het vorige jaar en bij de raming. Gunstige factoren in dezen groep vormen de posten baken- en loodsgelden, die resp. f 0.03 m/m en f 0.6 m/m meer opbrachten dan in 1928 en resp. f 0.5 m/m en f 0.55 m/m meer dan de raming deed verwachten.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE JONGSTE ONTWIKKELING VAN DE CONCENTRATIEBEGEWING IN DE DUITSCHE IJZERINDUSTRIE.

De heer G. Böse te Heidelberg schrijft ons:

Met de per 1 Februari 1930 in werking getreden verlenging van de Duitse ijzerkartels en met haar vereeniging naar gedeeltelijk nieuwe gezichtspunten, schijnt de ontwikkeling van de concentratiebeweging in de Duitse ijzerindustrie¹⁾ voorloopig tot een einde gekomen te zijn.

De met de overeenkomsten van 1924 en 1925 ont-

¹⁾ Zie over deze ontwikkeling E.-S. B. van 4 Sept. 1929.

worpen kartelvorming bleek spoedig op eenige punten wijziging noodig te hebben, terwijl haar invloed op de prijsvorming in den zin van een rentabiliteit, die alle aangesloten ondernemingen bevredigt, niet voldoende scheen. De hoofdoorzaak lag in den naar verhouding korten duur van de afzonderlijke overeenkomsten, in de bevoorrechtiging van de volgens haar standplaats overwegend op den export ingestelde ondernemingen, overeenkomstig het geldende verrekeningsschema en in het laten bestaan van die fabrieken, welke onder ongunstige voorwaarden produceeren en die voor den geheelen bedrijfstak tenslotte een financiële verzwaaring beteekenen, maar die echter niet opgegeven werden, zoolang niet een bevredigende oplossing voor een meer rationeel gebruik der op hen vallende quota gevonden kon worden.

Deze toestand leidde daartoe, dat alle leden de mogelijkheid voor een nieuwen machtsstrijd en quotaverdeeling na afloop van de bestaande overeenkomsten onder oogen zagen, al zou ook slechts een van de kartel leden den terugkeer tot de vroegere overeenkomsten van een slap gecontroleerde ijzermarkt gewenscht hebben. De voordeelen van een strengere organisatie hebben de nadeelen, die hier en daar in enkele overeenkomsten voorkwamen, verre overtroffen, zoodat de onderhandelingen, ondanks alle tactische manoeuvres, slechts in ernst om den aard en den omvang van de aan te brengen verbeteringen liep, — en wel in de richting van een meer uniforme en sterkere aaneensluiting, zooals de resultaten van de op 20 December 1929 gevoerde onderhandelingen toonen.

De geheele organisatie van het over de geheele linie op 1 Februari 1930 in werking getreden nieuwe plan der Deutsche ijzerindustrie berust bij de Stahlwerksverband A. G. te Düsseldorf, dat alleen voor rekening der later nog uitvoerig te behandelen afzonderlijke kartels functioneert; het kan dus geen winsten maken en ook geen verliezen lijden. Het politieke zwaartepunt ligt in de verschillende kartels, voornamelijk in het Ruwstaalkartel, dat de eigenlijke basis van de geheele kartelorganisatie vormt. De duur van alle kartels is nu voor de eerste maal uniform vastgesteld en wel voor *tien jaar*. Het Ruwstaalkartel is niet langer een contingentieeringskartel. Van de tot dusverre gevolgde verdeling der quota door het Deutsche Ruwstaalkartel heeft men afgezien, daar zoowel de door de Deutsche ijzerindustrie op zich genomen productieverplichtingen ten opzichte van het Internationale Ruwstaalkartel, als door de bij de afzonderlijke syndicaten overeengekomen quota van den omvang der productie inderdaad is vastgesteld.

Naast de reeds bestaande kartels voor: Halbzeug Oberbaumaterial, Formeisen (A-Produkte), Stabeisen, Bandeisen, Walzdraht, Grobbleche, Mittelbleche und Rohren (B-Produkte), is een algemeen ijzerkartel gevormd en de oprichting van een Feinblechkartel in studie genomen. Daarenboven voorziet het plan in de vorming van kartels voor: Weissbleche, Wagenradsaetze und deren Teile, Lokomotivradsaetze und deren Teile, Stahlformguszstuecke, Schmiedestuecke und Edelstaehle, alles in het kader van het Ruwstaalkartel, waarin alle kartels opgenomen zijn. De onzijdige ontbinding van een der onderkartels is namelijk afhankelijk van de bepalingen van het Ruwstaalkartel, terwijl aan den anderen kant de overeenkomsten van de syndicaten automatisch met het Ruwstaalkartel afloopen. Formeel bestaat de mogelijkheid van opzegging tot 31 Januari 1935 met een termijn van zes maanden en na 31 Januari 1935 te allen tijde met een termijn van zes maanden. De daartoe noodzakelijke voorwaarden toonen evenwel, hoe moeilijk in de praktijk met zulk een eventualiteit te rekenen is, want daartoe is noodig een groep van minstens drie bedrijven met tezamen een productie aan ruwstaal van minstens 3 miljoen ton of een groep van minstens 6 bedrijven met tezamen een productie aan ruwstaal van minstens 1½ miljoen ton.

Maar zelfs dan, wanneer een van de bij het Ruwstaalkartel aangesloten syndicaten onder deze omstandigheden de overeenkomst zou opzeggen, dan is daartoe de toestemming noodig van een meerderheid van minstens 75 pCt. der in het Ruwstaalkartel uit te brengen stemmen. Alvorens een dergelijke situatie intreedt, zouden de practische uitwerkingen van het nieuwe plan zoo sterk tegen de belangen van het overwegende deel der Deutsche ijzerindustrie ingaan, dat het in werkelijkheid nog slechts een leeg schema beteekent.

Een der veranderingen, die ook maatschappelijk van wezenlijk belang is, is de z.g. groepenbescherming, die bepaalt, dat de individuele leden van het Ruwstaalkartel niet zonder gegronde algemeene of privaateconomische redenen in de belangensfeer van andere leden mogen binnendringen. Met dit verbod, welks handhaving door een bijzondere vertrouwensinstantie zal worden gecontroleerd, is de arbeidsverdeling op grond van het tegenwoordige productie-program, practisch voor den duur van tien jaren vastgelegd, een bepaling, die een dreigende overcapaciteit van de Deutsche ijzerindustrie én een, gezien het kapitaalgebrek voor het economisch leven van Duitschland buitengewoon schadelijke, verkeerde investeeering kan voorkomen, die op grond van een voorbijgaande conjunctuuropleving doorgevoerd zou kunnen worden om dan later in de depressie zoowel de goederen- als ook de arbeidsmarkt te verstoren. Deze passage is het resultaat van het inzicht, dat na een jarenlange periode van intensieve rationalisatie in de ijzerindustrie, waarbij kostendaling en productiestijging hand in hand gingen, aan de vragen van de regeling der productie-capaciteit en een juiste verhouding tusschen behoefte en productie-omvang een verhoogde belangstelling moet worden geschonken om de spanningen in het economisch leven zooveel mogelijk te reduceeren.

* * *

De nieuwe opbouw van de Deutsche ijzerkartels met het Ruwstaalkartel aan despits, had de opnemng van alle ondernemingen van den gekartelleerden productietak ten gevolge, en had zich tot taak gesteld een rationeële inschakeling in het geheele productie- en afzetplan van die ondernemingen, welke tot dusverre buitenstaanders waren. Dat heeft door een buitengewoon gecompliceerd systeem van opkopen, meerderheidsdeelnamen, fusies en ruilmanipulaties plaatsgevonden. Er zijn vier consortia gevormd, waarin de belangrijkste kartel leden, o.a. die Vereinigte Stahlwerke A. G., Krupp, Klöckner en de Gute Hoffnungshütte, vertegenwoordigd zijn, waarvan slechts diegenen de vrijkomende productiequota zullen overnemen, die daarmede een rationeelere productie dan tot dusverre kunnen bereiken. Daardoor wil men de door den aankoop van de quota ontstane kosten compenseren. In hoeverre de door het publiek geuite bewering, dat door een dergelijke inschakeling een aanzienlijke stijging van den kostprijs in de ijzerindustrie zal intreden, juist is, of dat werkelijk een soort dwangrationalisatie aanwezig is, kan op het oogenblik natuurlijk nog niet vastgesteld worden. De maatregelen van de opkoopconsortia hebben de eigendomsverhoudingen bij de volgende ondernemingen veranderd: Sächsische Gusstahlwerke te Döhlen, Rheinisch-Westfälische Stahl- und Walzwerke, Annener Gusstahlwerke, Press- und Walzwerk Reisholz, Stahlwerk Becker, Bremer Hütte, Rheinmetall (buisenquota), Berg- und Hütten A.G., Friedrichshütte, Geisweider Eisenwerke, Henrichshütte en Gusstahlwerk Witten. De actie tot stillegging is reeds begonnen o.a. bij Gusstahlwerk Witten en bij de buizenafdeeling van Rheinmetall.

Indien wij hier met besluiten te maken hebben, die het geheele productie-apparaat van de Deutsche ijzerindustrie volgens een vastgesteld plan herzien en aan een nieuwe regeling onderwerpen, dan vinden wij in de contracten van het staafijzerkartel en het band-

ijzerkartel bepalingen, die den ijzerexport op een andere basis van berekening brengen. Het betreft hier een poging, die later misschien tot andere productietakken zal worden uitgebreid, het prijsverschil tusschen de binnen- en buitenlandsche markt op een juister wijze als tot dusverre over de kartelleden te verdeelen en een onevenredig hooge belasting te vermijden van die fabrieken, welke volgens haar standplaats slechts voor de binnenlandsche markt kunnen leveren, die echter bij de vroegere regeling den tot aanzienlijk lagere prijzen plaatsvindenden export van de groote op de buitenlandsche markt ingestelde ondernemingen uit de gemeenschappelijke kartelkas mee moesten financieren. Men heeft nu een gescheiden afrekening voor de totale productie van iedere onderneming in dien vorm overwogen, dat 75 pCt. als binnenlandsch quotum en 25 pCt. als buitenlandsch quotum gerekend wordt. De kartelovereenkomst zegt daarover het volgende:

„Soweit Mitglieder mehr als ihren rätierlichen Anteil am Inlandsabsatz geliefert haben, wird ihnen für das Mehr lediglich der Erlös für den Auslandsabsatz vergütet, während die Differenz einer Ausgleichskasse zugeführt wird. Soweit Mitglieder weniger als ihren rätierlichen Anteil am Auslandsabsatz geliefert haben, erhalten sie für ihre Auslandslieferungen bis zur Verrechnung ihres rätierlichen Anteils am Inlandsabsatz den Erlös für den Inlandsabsatz. Die Differenz wird der Auslandskasse entnommen.“

In den ijzerhandel is de tot dusverre aanwezige organisatorische verhouding tusschen de kartels en de handelsorganisaties opgeheven. Hier heeft de ervaring van de laatste jaren schijnbaar geleerd, dat het optreden van den ijzerhandel, vooral in de exportzaken, de noodzakelijke bewegingsvrijheid sterk verhinderd heeft. Het nieuwe plan heeft het organisatieschema op dit punt derhalve iets lossers gemaakt.

Van verstrekkende beteekenis voor de toekomstige ontwikkeling van het economisch leven in Duitschland en voor de Deutsche exportindustrie zijn de overeenkomsten met de ijzerverwerkende industrie, die op de z.g. Avi-zaken betrekking hebben. In principe zijn de oorspronkelijke bepalingen, volgens welke aan de verwerkers het voor de exportzaken benodigde quantum ijzer ongeveer tegen wereldmarktprijzen geleverd werd, overgenomen, opdat b.v. de buitenlandsche machine-industrie niet met goedkoop materiaal — waar mogelijk uit Duitschland zelf — voorzien wordt dan de binnenlandsche machine-industrie. Nieuw is de bepaling, dat van nu af aan ook de aan de ijzerconcerns verbonden verwerkende industrie met de door de Avi-restituties ontstane kosten belast zullen worden.

Met de per 1 Februari 1930 in werking getreden contracten is een bijna onafgebroken kartelleeringsnet over de geheele Deutsche ijzerindustrie gespannen. Hoewel daarmee ook de buitenste grens naar productieomvang en arbeidsverdeling voor een termijn van 10 jaren afgebakend is, bevinden zich de eigendomsverschuivingen binnen de groote concerns, die leden van de verschillende ijzerkartels zijn, toch nog in voortdurende beweging. Wij hebben aan de functie van de opkoopconsortia voor de verzekering van de kartelvorming gezien in hoe sterke mate kartelleering en het samenvoegen van concerns in de Deutsche ijzerindustrie samengegaan zijn. De jongste gebeurtenissen bij de Vereinigte Stahlwerke A.G. hebben getoond, dat de strijd om macht tusschen de afzonderlijke groepen van aandeelhouders nog niet beëindigd is. In verband met een andere groepeerings der machtsverhoudingen in dit grootste Deutsche ijzerconcern wordt steeds meer de naam van den vroegeren directeur van de Charlottenhütte, Friedrich Flick, genoemd, wien het gelukt is, de meerderheid van de aandelen der Gelsenkirchener Bergwerks A.G. te verkrijgen en daarmee 41,2 pCt. der aandelen van de Vereinigte Stahlwerke A.G. in zijn hand te vereenigen, waarmee Flick tezamen met andere eigendomsstitels de beslissende factor in deze concerns geworden is. Zoo spelen zich achter de schermen ook nog in andere

ondernemingen onderhandelingen af, die tot aanzienlijke interne eigendomsverschuivingen kunnen leiden, hoewel van buiten de kartelleering stevig gegrondvest schijnt te zijn.

* * *

Overziet men de gestelde taak van de nieuwe ijzerkartels en hun organische inschakeling in het Deutsche Ruwstaalkartel, dat buitengewoon groote macht heeft gekregen, beschouwt men verder de beteekenis van dit kartelsysteem voor de aanstaande vernieuwing van het Internationale Ruwstaalkartel en de groote beteekenis van de ijzerindustrie voor het economisch leven in Duitschland, dan wordt het zonder meer duidelijk, dat de leidende persoonlijkheden plichten op zich genomen hebben, die verre boven de eigen verantwoordelijkheid uitgaan. De ondernemers hebben met de door hen gevolgde politiek van aaneensluiting gedurende de laatste 10 jaren het principe van planmatigheid en manipuleerbaarheid der markt zeker niet in dienst van het particuliere eigenbelang gesteld, maar juist door het in elkaar laten grijpen van de verschillende productietakken en de wisselwerking tusschen productie en consumptie de noodzakelijkheid van hun optreden voor de belangen van de gemeenschap erkend. Vele bepalingen uit het nieuwe plan in de ijzerindustrie, zooals de regeling van de productiecapaciteit, het vaststellen van het productie-apparaat op de status quo en de Avi-overeenkomst zijn van de allergrootste beteekenis voor het geheele economische leven van Duitschland. Het komt alleen op de praktische handhaving der overeenkomsten aan. Wordt deze beheerscht door verantwoordelijkheidsgevoel en door een vnzienende geest, die niet het oogenblikkelijke voordeel zoeken, dan zal niet de zoo dikwijls in het openbaar onderstreepte uitwerking van een prijspolitiek ten koste van den verbruiker intreden. Dan hebben diegenen gelijk, die in de kartelleering een schrede op den weg naar gezondere en stabielere economische verhoudingen zien. Hoewel tegen het einde van het vorige jaar vóór den afloop van de oude kartelovereenkomsten de koopers een afwachtende houding aannamen, is sedert het begin van dit jaar weer een zekere rust op de ijzermarkt ingetreden.

De betrekkelijk snelle overeenstemming in de Deutsche ijzerindustrie is zeker niet in de laatste plaats toe te schrijven aan de aanstaande onderhandelingen tot verlenging van het Internationale Ruwstaalkartel; de op het oogenblik geldende bepalingen komen in het geheel niet met de belangen van Duitschland overeen. Het was derhalve noodzakelijk den buitenlandschen deelnemers met een gesloten front van de uniform opgebouwde Deutsche ijzerindustrie tegemoet te komen.

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groothandelsprijzen.

„The Economist” schrijft: Met het oog op de ernstige reacties, teweeggebracht in den internationalen handel door de catastrophale daling van de groothandelsprijzen, die gedurende de laatste negen maanden heeft plaats gevonden, geeft elk teken van grooter stabiliteit van het prijsniveau reden tot tevredenheid. Het is dan ook bemoedigend waar te nemen, dat gedurende de maand Maart ons indexcijfer slechts met 1.3 pCt. daalde, vergeleken met ruim 2 pCt. voor Februari en 2.5 pCt. voor de eerste maand van dit jaar. Niet alleen verminderde het tempo van de daling, doch bij verschillende belangrijke artikelen vertoonden de prijzen gedurende de laatste veertien dagen van Maart zelf eenige verbetering vergeleken met het laagste punt, dat gedurende het midden van de afgelopen maand werd bereikt. De veranderingen in de indexcijfers van elke prijs-groep gedurende het laatste kwartaal blijken uit de volgende tabel, waarin tevens de cijfers voor einde Maart 1929 ter vergelijking werden opgenomen:

Gemiddelde 1927 = 100

	Maart 1929	Dec. 1929	Jan. 1930	Febr. 1930	Maart 1930
Granen en Vleesch....	100.9	92.3	89.2	85.4	84.7
Andere voedings en genotmiddelen.....	87.3	83.6	83.1	83.0	82.7
Weefstoffen.....	100.8	82.6	76.7	74.7	73.0
Delfstoffen.....	99.7	92.4	92.6	90.5	89.8
Diversen.....	91.4	89.2	88.0	87.0	85.5
Totaal.....	96.1	88.3	86.1	84.2	83.1

De grootste schommelingen gedurende deze maand werden teweeggebracht door een verdere daling van 2.3 pCt. voor de „Weefstoffen” en een daling van 1.7 pCt. voor de groep „Diversen”. De groepen „Delfstoffen” en „Granen en Vleesch” waren beide nog geen percent lager. De prijsschommelingen van de afzonderlijke artikelen gedurende de laatste maand hadden weder in hoofdzaak in dalende richting plaats; de grootste dalingen vertoonden Engelsche tarwe en haver, schapenvleesch (Nieuw Zeeland), cacao, boter, wol, hennep, ruw ijzer en lood. Daarentegen waren de prijzen voor ruwe katoen, vlas, tin en koper vaster, thee steeg flink, de maïsprijzen herstelden zich en ook Engelsch rundvleesch was duurder. De volgende tabel toont de verandering in vergelijking met een maand en een jaar geleden:

Gedurende het afgelopen kwartaal vonden de grootste dalingen plaats in de groepen „Granen en Vleesch” en „Weefstoffen” waarvan de indexcijfers met resp. 8.2 pCt. en 11.6 pCt. daalden. De laatste groep met een totale daling van 27 pCt. ten opzichte van het gemiddelde van 1927, heeft de andere groepen bij de algemeene prijsdaling ver achter zich gelaten.

De derde tabel toont de tegenwoordige prijsopteringen voor een aantal belangrijke artikelen op het einde van de laatste maand, in vergelijking met hun prijzen op vroegere data.

Hieruit blijkt, dat de eenige artikelen, die gedurende de vorige maand niet in de algemeene prijsdaling waren betrokken, Engelsch rundvleesch, thee, koper en cement zijn; in vergelijking met het vorige jaar zijn slechts Engelsch rundvleesch en lijnolie sterk in prijs gestegen.

De vierde tabel toont het verloop van ons indexcijfer, berekend volgens een percentage van het gemiddelde van 1913.

Ons laatste indexcijfer is 28 pCt. lager dan het gemiddelde voor 1924, terwijl er sinds Maart 1929 een daling van niet minder dan 13.5 pCt. plaats vond. Men ziet, dat als gevolg van de sterke daling van de textielprijzen, de voedingsmiddelen, meer in het bijzonder „Andere Voedings- en Genotmiddelen” thans op een peil staan, dat ten opzichte van 1913

Vervolg zie blz. 337.

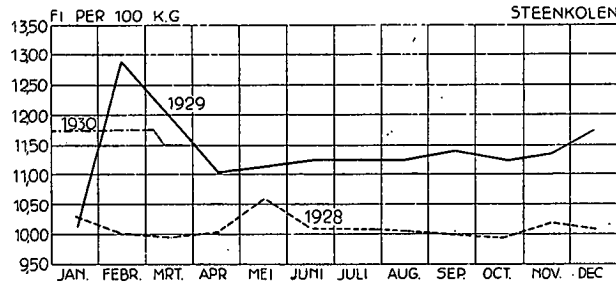
	Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met			Indexcijfer Toe-(+) of afnem(-) in perc. vergeleken met	
	vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar		vor. maand	vorig jaar
Tarwe (buitenl.) ...	- 2,2	- 12,9	Katoen (Am.)	+ 0,9	- 21,8	Hout (Eng.)	..	..
„ (Eng.)	- 5,7	- 5,1	„ (Egypt.)	+ 5,2	- 26,5	„ (Zweedsch) ..	- 5,3	- 5,3
Meel	- 2,9	- 4,3	Garen	- 1,0	- 22,7	Cement	..	..
Gerst	- 1,1	- 23,6	Laken	- 3,9	- 12,5	Huiden	- 4,0	- 14,3
Haver	- 6,5	- 40,9	Wol (Eng.)	- 5,6	- 34,6	Leder	..	- 4,5
Maïs	+ 8,4	- 32,9	„ (Austr.)	- 7,7	- 41,2	Benzine No. 1	..	..
Rijst	- 2,1	- 9,8	„ (tops)	- 5,5	- 40,9	Petroleum	..	..
Aardappelen	..	- 48,0	Zijde	- 5,3	- 22,2	Stookolie	..	..
Rundvleesch (Eng.) ..	+ 7,3	+ 12,6	Vlas	+ 8,1	- 32,6	Lijnolie	- 4,7	+ 39,7
„ (Arg.) ..	..	- 4,9	Hennep	- 6,2	- 18,4	Talk	..	- 3,3
Schapenvl. (Eng.) ..	..	+ 5,0	Jute	- 3,9	- 26,1	Rubber	- 3,2	- 30,7
„ (N. Z.) ..	- 17,0	- 10,0	Weefstoffen	- 2,3	- 27,6	Soda	..	..
Varkensvl. (Deensch)	+ 4,3	- 2,7	Ruw-IJzer	- 6,9	+ 0,7	Amm. Sulphaat ...	- 4,3	- 24,1
Granen en Vleesch ..	- 0,8	- 16,1	Stalen rails	..	..	Creosoot	- 3,1	- 28,6
Thee	+ 22,2	- 3,6	IJzeren staven	..	+ 4,9	Diversen	- 1,7	- 6,5
Koffie	..	- 4,4	Blik	- 1,4	..			
Cacao	- 7,7	- 6,2	Kolen (Welsch)	..	- 7,0			
Rietsuiker	..	- 6,5	„ (Dur. Gas.) ..	..	+ 8,2			
Bietsuiker	..	- 6,4	„ (huisbrand) ..	..	- 2,3			
Kaas (Can.)	- 1,0	- 7,7	Lood	- 4,7	- 21,9			
Boter (Deensche) ...	- 13,4	- 10,2	Tin	+ 1,5	- 22,7			
Kokosolie	..	- 4,3	Koper	+ 2,9	- 25,8			
Tabak	..	+ 2,3	Ongez. Zink	..	- 31,9			
Andere voedings- en Genotmiddelen...	- 0,4	- 5,3	Delfstoffen	- 0,8	- 9,9			

	Einde 1927	Einde 1928	1929		Einde Maart 1930
			Einde Maart	Einde December	
Tarwe, Canadeesche per qr.	58/-	49/3	50/3	55/6	43/9
Aardappelen per ton	£ 6/0/0	£ 6/0/0	£ 6/5/0	£ 3/15/-	£ 3/5/-
Rundvleesch, Eng. in helften, per 8 lbs.	4/8	5/4	5/4	5/8	6/-
Schapenvleesch, Nieuw-Zeeland, per 8 lbs.	4/9	5/-	5/-	4/10	4/6
Thee, Indisch veilinggem. per lb.	1/6 1/8	1/5 1/2	1/5 1/8	1/1 1/8	1/4 1/2
Suiker, gekristall. per cwt.	29/9 1/2	24/7 1/2	23/6	22/9	22/-
Katoen, American Middling per lb.	11.06 d.	10.59 d.	10.96 d.	9.42 d.	8.57 d.
Garens, 32er twist per lb.	15.25 d.	15.50 d.	16 d.	13.87 d.	12.37 d.
Wol, Australische per lb.	48 d.	44 d.	41 d.	33 d.	24 d.
Jute, per ton	£ 31/15/0	£ 32,5/0	£ 33/10/0	£ 27/15/-	£ 24/15/-
Ruw ijzer, Cleveland No. 3, per ton	65/-	66/-	67/-	72/6	67/6
Kolen, beste Welsch, per ton	19/1 1/2	19/4 1/2	21/6	20/1 1/2	20/-
Tin, Standaard, per ton	£ 265/2/6	£ 225/15/0	£ 220/10/0	£ 178,2/6	£ 170/10/-
Koper, per ton	£ 60/18/3	£ 74	£ 95/15/-	£ 68	£ 71
Lijnolie, per ton	£ 28,0/0	£ 29	£ 29	£ 45	£ 40/10/-
Rubber, plant. sheet per lb.	20 d.	8.69 d.	11 d.	8.06 d.	7.62 d.
Cement, Portland, per ton	54/-	47/-	47/-	47/-	47/-

Het Prijsverloop van Groothandelsartikelen gedurende het eerste kwartaal van 1930.

II (Slot). STEENKOLEN.

Aansluitend aan ons vorig driemaandelijksch overzicht kan gezegd worden, dat een winter van ongekeerde zachtheid voorbij is gegaan, die van allesbeheerschenden invloed is geweest op het verloop van de kolenprijzen in Europa.

door bovenstaande inwerking nagenoeg te niet gedaan en hierop heeft het wetsontwerp, dat het Labour Government zoo juist in veilige haven heeft weten te brengen, weinig of geen invloed gehad.

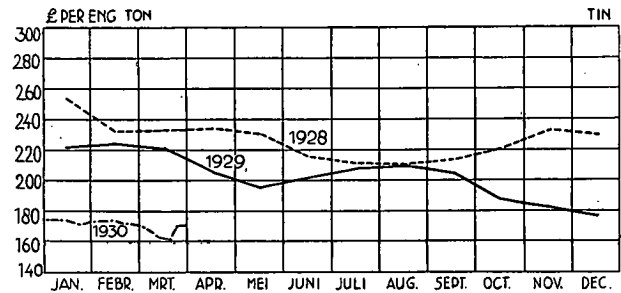
In Westfalen is men doende het Kolensyndicaat te vernieuwen. De fatale termijn van 1 April 1930 is voorbijgegaan, zonder dat men er in geslaagd is het onderling eens te worden over de voorwaarden van de vernieuwing, die voor een termijn van tien jaren zou geschieden.

TIN.

De statistische gegevens over December, welke begin Januari gepubliceerd werden, beantwoordden aan de pessimistische verwachtingen, die men hieromtrent gekoesterd had.

Onder den indruk van deze gegevens zette de daling van de tinprijs zich verder voort. Was de prijs voor prompt tin op 2 Januari nog £ 180¼, op 22 Januari werd het laagste punt van de maand bereikt n.l. £ 171.

Hierna had echter weder een reactie plaats op gunstiger berichten betreffende restrictie van de productie. De tinprijs liep hierdoor weer op tot £ 180½ op 29 Januari, om echter op £ 176¼ de maand te sluiten.

In Februari trad een nieuwe daling in onder invloed der weinig bemoedigende statistische cijfers over Januari, niettegenstaande het voornemen van Malaya, Nigeria en Bolivia tot beperking der productie.

STATISTISCH OVERZICHT

Table with 11 columns: TARWE, ROGGE, MAIS, GERST, LIJNZAAD, STEENKOLEN, PETROLEUM, IJZER, KOPER. Rows list monthly and quarterly data for years 1925-1930.

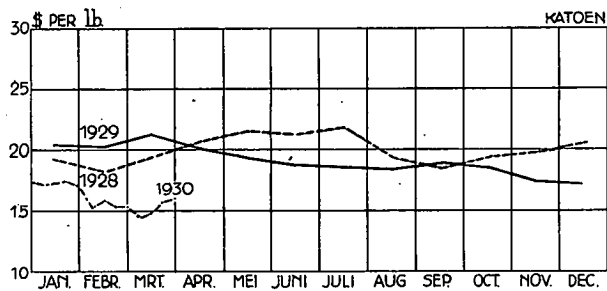
* Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. † = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. ‡ Zuid-Russische.

ductie van de F. M. S. in Januari (6.128 tons tegen 5.849 tons in December) bleek intusschen de productiebeperking geen invloed gehad te hebben, zooals trouwens te verwachten was. De markt opende begin Februari op £ 175 en brokkelde geleidelijk af, terwijl het laagste punt £ 168 bereikt werd op 28 Febr.

Onder invloed der wederom ongunstige Februari cijfers vertoonde de tinmarkt in Maart een verdere inzinking. De Visible Supply bereikte n.l. eind Februari het record cijfer van 32.701 tons, een toename dus gedurende Februari van niet minder dan 4.147 tons. De prijs van prompt tin liep dan ook verder achteruit tot £ 159¼ op 7 Maart, herstelde zich tijdelijk tot £ 166½ op 12 Maart, waarna wederom een reactie volgde. Na £ 160¾ op 17 Maart liep de prijs echter geleidelijk op, in de verwachting van een lagere Visible Supply per ultimo Maart, om de maand op het hoogste punt £ 170½ te sluiten.

KATOEN.

Prijzen voor ruwe katoen zijn in het afgelopen kwartaal geregeld en vrij sterk gedaald, totdat begin Maart het laagste niveau werd bereikt en prijzen toen ca. 3 d.c. per lb. lager waren dan op 1 Januari j.l. Deze daling hield voornamelijk verband met den

slechten toestand in de industrie, waardoor minder katoen verbruikt werd, en ook de voorraden van ruwe

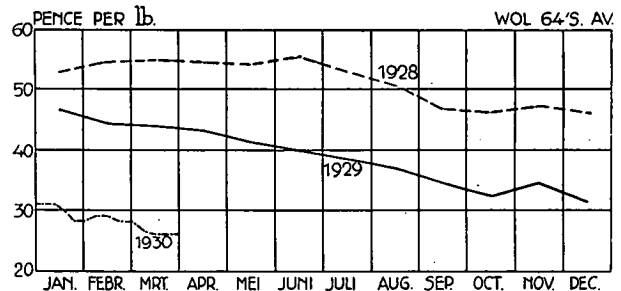
katoen in den loop van het seizoen minder afnamen dan anders wel het geval zou zijn geweest. Bovendien had de daling van andere landbouwproducten, speciaal die van granen, invloed op de katoenmarkt, omdat men ten gevolge daarvan vreesde, dat de aanplant van ruwe katoen in de Vereenigde Staten niet veel kleiner zou worden dan in het afgelopen jaar.

Wel is de prijs voor ruwe katoen voor de landbouwers daar waarschijnlijk in de meeste gevallen verliesgevend, doch ook de prijzen van andere landbouwproducten zijn van dien aard, dat het animo, om die producten aan te planten, ook wel niet groot zal zijn.

Sedert begin Maart zijn de prijzen van ruwe katoen weer vrij sterk gestegen en bedraagt deze totaalstijging bijna 2 d.c. per lb., zoodat een groot gedeelte van het geleden verlies weer is ingehaald.

WOL.

De wolprijzen hebben in het eerste kwartaal van dit jaar een zeer sterke daling ondergaan. In Januari daalden de prijzen sterk, liepen in Februari weliswaar

iets op, doch bewogen zich tegen medio Maart weer onder het niveau van einde Januari. Na medio Maart gingen de prijzen weer in een licht stijgende lijn omhoog. De stemming was dan ook tot medio Maart

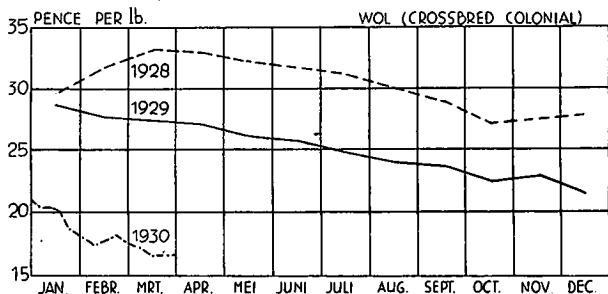
WOL GEMAKTE AUSTRALISCHE, CROSSBRED COLONIAL CARDED, 50'S AV. loco Bradford per lb.

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER*) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	cts.	pence	pence	Sh.	fl.	cts.	cts.	100,0	100,0
261.17/-	100,0	23,25	100,0	29,50	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	29,50	100,0	29,50	100,0
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	100,0	26,50	100,0
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	100,0	26,50	100,0
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	100,0	26,25	100,0
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	100,0	26,00	100,0
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	100,0	26,00	100,0
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	100,0	26,50	100,0
292.-/6	111,5	19,00	84,7	48,50	88,2	26,50	100,0	26,50	100,0
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	100,0	26,50	100,0
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	100,0	26,75	100,0
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	100,0	28,50	100,0
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	100,0	28,75	100,0
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,0	29,75	100,0
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	100,0	31,75	100,0
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	100,0	33,25	100,0
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	100,0	33,00	100,0
230.19/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	100,0	32,25	100,0
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	100,0	31,75	100,0
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	100,0	31,25	100,0
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	100,0	30,00	100,0
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	100,0	29,00	100,0
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	100,0	27,25	100,0
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	100,0	27,50	100,0
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	100,0	28,00	100,0
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	100,0	28,75	100,0
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	100,0	27,75	100,0
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	100,0	27,50	100,0
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	100,0	27,25	100,0
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	100,0	26,25	100,0
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	100,0	25,75	100,0
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	100,0	24,75	100,0
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	100,0	24,00	100,0
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	100,0	23,75	100,0
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	100,0	22,50	100,0
182.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	100,0	23,00	100,0
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	100,0	21,25	100,0
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	100,0	19,25	100,0
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	100,0	17,75	100,0
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	100,0	16,50	100,0
162.7/6	62,0	16,60	71,4	27,00	49,1	17,00	100,0	17,00	100,0

de huidige officiele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74½ K.G. Hongaarsche. *) = Mating vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928) 1) Jaar- en maandgemiddelen afgerond op ½ pence. 2) 4 April. 3) 3 April.

lusteloos en à la baisse, terwijl na dit tijdstip eenige herleving merkbaar was.

De grootte van den omzet was in het algemeen

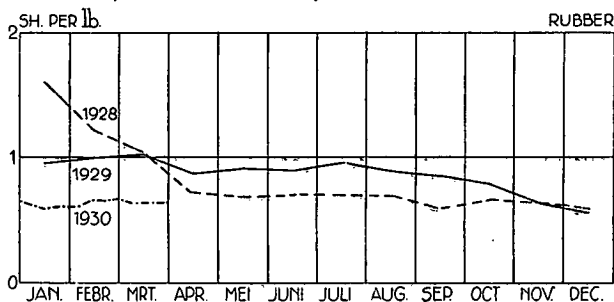

middelmatig tot gering te noemen, terwijl de toestand van het bedrijf zich tot midden Maart in dalende lijn bewoog, om daarna iets beter te worden.

RUBBER.

Het valt niet te ontkennen, dat de pogingen door de Europeesche rubberplanters ondernomen, om tot een verbetering van den toestand op de rubbermarkt te komen, in het afgelopen kwartaal wel eenig succes hebben gehad, en ietwat gunstigere perspectieven voor de naaste toekomst hebben geopend.

Het plan, om den tap gedurende de maand Mei geheel stop te zetten en zoodoende tot een vermindering van het aanbod met pl.m. 35.000 tons te geraken, zal in werking treden. Immers meer dan het vereischte minimum van 70 pCt. der in aanmerking komende producenten (gerekend naar de door hen voortgebrachte hoeveelheid) zal bereikt worden, en aldus door producenten, die pl.m. de helft van den wereldvoorraad controleeren, de productie met ongeveer $\frac{1}{12}$ worden verminderd. (De rest van de productie bestaat uit inlandschen rubber, enz., die van begin af nauwelijks voor een dergelijk plan in aanmerking kwamen.) De hoeveelheid rubber, die daardoor aan de markt zal worden onttrokken, is betrekkelijk onbeduidend, indien men haar met den wereldvoorraad vergelijkt; zij is echter van beteekenis, indien men haar met het quantum vergelijkt, waarmede de productie gedurende het afgelopen jaar de consumptie heeft overtroffen.

Nog ingrijpendere gevolgen zal natuurlijk de verwezenlijking van dit voorstel hebben, indien het lukt, althans een belangrijk deel der inlandsche producenten voor een soortgelijken maatregel te winnen. Volgens de laatste berichten schijnt het in de bedoeling te liggen, door middel van een klein leger van propagandisten ook de inlandsche producenten van het nut van zulk een tijdelijke stopzetting te overtuigen.

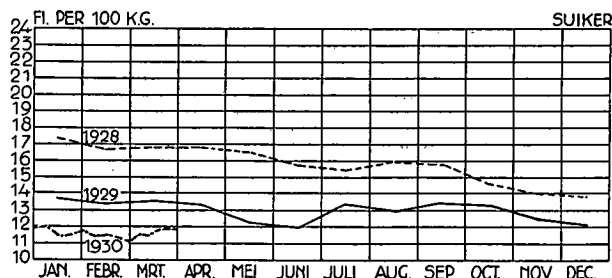
De houding der Nederlandsch-Indische Regeering tegenover deze plannen is een van „welwillende neutraliteit”. Afkeerig van wettelijken dwang in deze, staat zij toch sympathiek tegenover maatregelen, die door deskundigen worden geschikt geacht, om een verbetering in den toestand te brengen. De regeering meent, dat de daling der rubberprijzen reeds tot een belangrijke vermindering van den export van inlandsche rubber heeft aanleiding gegeven, doch de hier bekend geworden cijfers schijnen dit niet, of nog niet ten volle, te bevestigen.

De mogelijkheid van een gunstiger prijsverloop in de naaste toekomst heeft, al moet men zich daaromtrent geen al te groote illusies maken, in sommige kringen aanleiding gegeven tot de overweging, dat het voordeliger kan zijn in rubber te speculeeren dan in rubberaandeelen, dus zich rechtstreeks bij de ups and downs van dit artikel te interesseeren dan bij waarden, wier koersfluctuaties ook nog door andere invloeden worden beheerscht. Mocht dit verschijnsel voortgang maken, dan zullen ongetwijfeld ook de door de Amsterdamsche Liquidatie Kas geregistreerde contracten, die in den laatsten tijd gering waren, weer een belangrijken vooruitgang aantoonen.

SUIKER.

In den loop van het afgelopen kwartaal werden op alle Suikermarkten de laagste prijzen bereikt, die men sedert 28 jaar gekend heeft. Bij deze abnormaal lage prijsbasis laten zich nog steeds stemmen hooren, die eene verdere verlaging in het verschiet zien, niettegenstaande de statistische positie van het artikel eerder verbeterd is, en niettegenstaande lage prijzen toenemende consumptie en hausse-speculatie in de hand werken. Het derde natuurlijke gevolg van lage prijzen, nl. algemeene vermindering en rationalisatie van productie, blijft echter nog uit. Immers in de meeste landen wordt de Suikercultuur en -industrie op onnatuurlijke wijze staande gehouden door middel van regeeringssteun. Zoo wordt de veel geld kostende bescherming nog steeds gehandhaafd en zelfs verhoogd (Duitschland) uit nationaal- en parlementair-politieke overwegingen der betreffende regeeringen, waarvoor de veel grootere pacifistisch-economische belangen voorloopig nog schijnen te moeten wijken.

De met bieten beplante oppervlakte in Europa inclusief Rusland zal volgens de laatste berichten van F.O. Licht nog iets grooter worden dan verleden jaar.

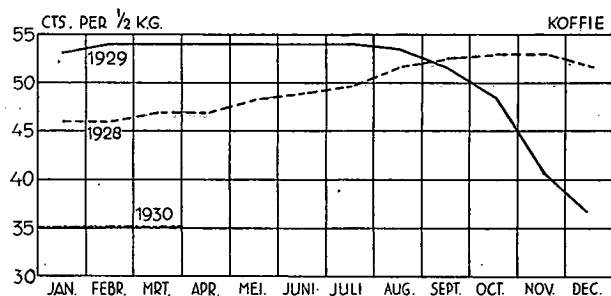

In Cuba, waar uit den aard der zaak regeeringssteun niet mogelijk is, had men, zooals in het vorige kwartaalverslag vermeld, zijn toevlucht genomen tot aaneensluiting, hiermede het voorbeeld van Java volgend. De taak dezer nieuwe organisatie is bij de tegenwoordige gedeprecieerde markt echter eene uiterst ondankbare en de vele tegenstanders hebben het zoover weten te brengen, dat over het voortbestaan van den „Single Seller” gestemd moest worden. Deze stemming heeft intusschen plaats gehad op 1 April en is met geringe meerderheid vóór den bestaanden toestand uitgevallen.

Op Java kon de V.I.S.P. aanvankelijk nog kleine verkoopen tot stand brengen tot f 12,— voor Supérieur en f 11,— voor Hoofdsuiker, doch later bleken deze limieten veel te hoog te zijn. Slechts na verlaging met f $\frac{1}{2}$ à f $\frac{3}{4}$ konden weer enkele kleine partijen van de hand gedaan worden. Herverkoopen van witte suiker vonden plaats tot prijzen dalende tot f 10 $\frac{1}{4}$. Uit den nieuwen oogst kon niets verkocht worden wegens te hooge vraagprijzen. De te velde staande oogst heeft oogenschijnlijk nogal geleden van groote droogte, doch moet men rekening houden met een vrij normalen oogst daar het P.O.J.-riet niettegenstaande deze droogte nog een behoorlijk rendement zal geven.

KOFFIE.

In den loop van het eerste kwartaal bleef de prijs van loco Robusta koffie onveranderd 35 ct. per ½ K.G., terwijl die van loco Superior Santos steeg van 40 ct. op 42 ct. om ten slotte te dalen tot 41 ct. Bij de beschouwing van den Robusta-prijs moet in het oog worden gehouden, dat nieuwe aanvoeren dezer soort uit Nederlandsch-Indië zeer beperkt waren tengevolge van gering aanbod uit het productieland. Het restant van den toch reeds kleinen oogst was er namelijk hoog noodig voor eigen gebruik. De loop van den Santos-prijs is het gevolg van de betrekkelijke zeldzaamheid van goedsmakende partijen dezer soort, waardoor deze, vooral in Januari en Februari, alhier ver boven Braziliaansche pariteit konden worden geplaatst. Later werd het verschil kleiner, want toen zakte de loco-notering 1 ct. in, terwijl de aanbiedingen van Brazilië iets opliepen.

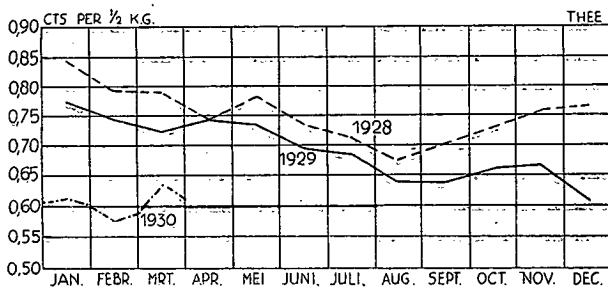

De noteringen aan de termijnmarkt stegen voor de loopende maand van 22½ ct. per ½ K.G. tot 26½ ct. Deze rijzing werd veroorzaakt door de houding van Brazilië, dat, gesteund door het vooruitzicht op een kleinen volgenden oogst, er in slaagde de Santos-prijzen weder ongeveer 4/- en de Rio-prijzen ongeveer 2/- per cwt. op te zetten. Bovendien droegen steeds opnieuw opduikende geruchten betreffende groote leeningen, die Brazilië op het punt zou staan af te sluiten en die grootendeels zouden moeten dienen ter verdere financiering van de enorme teruggehouden voorraden, het hunne bij tot de vastere stemming aan de verschillende termijnmarkten.

THEE.

De theemarkt in het eerste kwartaal van 1930 vertoonde de steeds verdere neiging tot inzakken en het bericht van December, dat de Nederlandsch-Indische producenten bereid waren tot samenwerking met hunne Britsch-Indische collega's en die van Ceylon, om den Nederlandsch-Indischen oogst 1930 (dus de taxaties voor dat jaar) met 10 pCt. te beperken, vermocht de markt niet tot nieuw leven te wekken.

Daarentegen had het bericht van 21 Februari, dat de ledenvergadering der Vereeniging voor de Theecultuur in Nederlandsch-Indië besloten had om oogst 1930 te beperken tot een hoeveelheid, die 10 miljoen pond kleiner is dan oogst 1929, zulk een uitwerking op de markt (tot uiting komende in de Amsterdamse veiling van 5 Maart) dat de prijzen van 5 tot 8 cts. stegen.

Naar veler oordeel was dit een te groot enthousiasme, vandaar dat daarna de prijzen weder begonnen terug te loopen, toen tegen de nadering van 1 April, den datum, dat de beperking zou ingaan,

nog niets definitiefs omtrent hare ten uitvoerlegging was vernomen.

De statistische positie toont echter reeds teekenen van beterschap, en zoo de beperking doorgaat, kan eenige prijsstijging bezwaarlijk achterwege blijven.

Vervolg van blz. 333.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen	Totaal
1913	100	100	100	100	100	100
Gemiddelde 1925..	168.4	204.2	194.6	139.8	126.2	160.9
" 1926..	151.7	195.3	152.6	149.8	120.7	149.4
" 1927..	147.6	202.2	157.0	125.1	116.1	143.7
" 1928..	152.9	189.7	165.0	115.2	111.2	140.9
" 1929..	143.0	173.5	144.7	119.6	105.0	132.8
Einde Maart 1929..	148.9	176.5	158.2	124.7	106.1	138.1
" April ..	146.2	174.9	151.8	120.9	104.5	135.0
" Mei ..	136.6	170.5	149.0	119.7	103.9	131.5
" Juni ..	140.3	170.1	145.5	120.4	103.6	131.7
" Juli ..	152.7	171.3	143.8	120.2	106.6	134.6
" Aug. ..	149.5	174.3	143.9	120.4	105.6	134.5
" Sept. ..	141.4	175.1	137.7	120.3	106.2	131.9
" Oct. ..	139.3	171.9	133.7	118.3	105.3	129.6
" Nov. ..	133.7	169.9	131.2	115.6	104.2	126.9
" Dec. ..	136.2	169.1	129.6	115.6	103.5	126.9
" Jan. 1930..	131.6	168.0	120.4	115.8	102.1	123.7
" Feb. ..	126.0	167.8	117.2	113.2	101.0	121.0
" Maart ..	125.0	167.2	114.6	112.3	99.2	119.4

onevenredig hooger is dan dat voor grondstoffen.

Hoewel het tempo van de prijsdaling, zooals wij gezien hebben, gedurende de laatste maand verminderde, zou het voorbarig zijn, reeds thans te concluderen, dat de dalende tendens, welke speciaal sedert het derde kwartaal van 1929 een zoo hevigen vorm heeft aangenomen, tot staan gekomen is. Bij een aantal belangrijke artikelen, zooals tarwe en eenige niet-ijzerhoudende metalen, hangt de stabiliteit van de toekomstige prijzen vooral af van het succes van de verschillende restrictiepogingen, ten doel hebbende de prijzen van de groote voorraden op peil te houden.

Aan den anderen kant is het interessant te zien, dat het indexcijfer van "The Economist" gedurende de laatste twee jaren zeer sterk is gedaald.

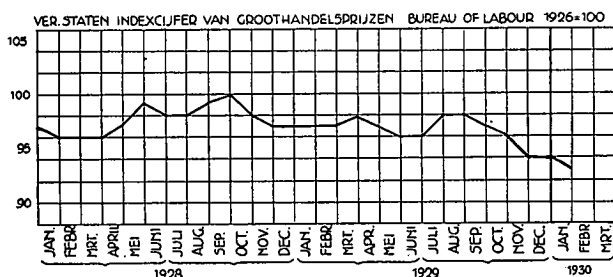
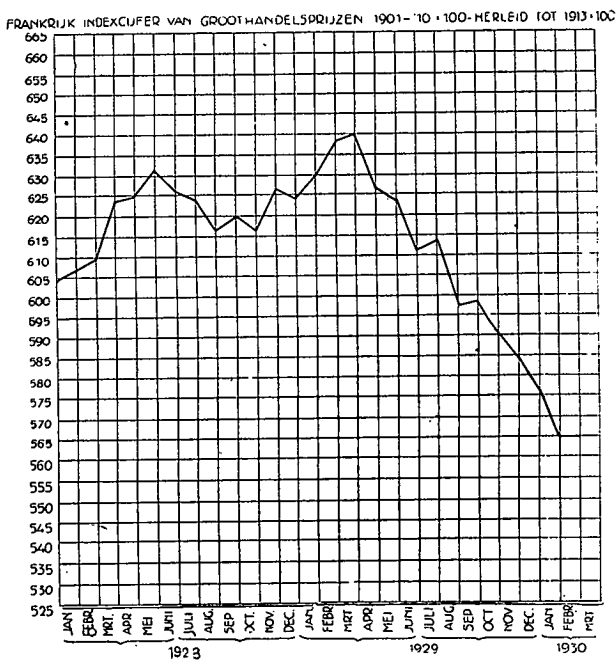
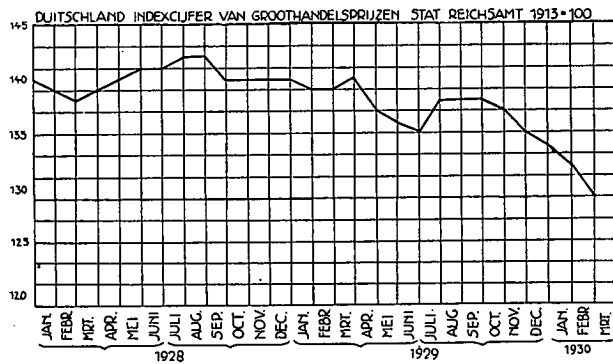
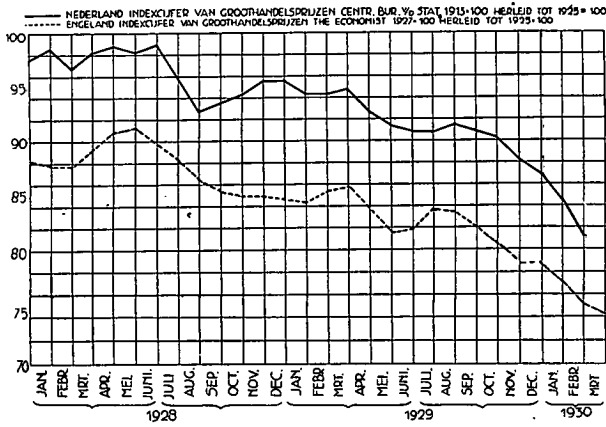
De bijgaande diagrammen toonen het verloop van het indexcijfer in Groot-Brittannië, Duitschland, de Vereenigde Staten, Frankrijk en Nederland.¹⁾ Verschillen in het wezen van de indexcijfers maken de internationale vergelijking tot op zekere hoogte noodzakelijk aan vergissingen onderhevig. Het is toch bekend, dat de prijzen van grondstoffen sterker zijn gedaald dan die van eindproducten en het feit, dat de eerstgenoemde goederen een groote rol spelen bij het indexcijfer van "The Economist", kan tot op zekere hoogte een verklaring vormen voor de onevenredig grootere daling van het Britsche indexcijfer sedert het begin van 1928. Tevens zal men zien, dat het indexcijfer van "The Economist", afgezien van twee fluctuaties in 1929, voortdurend is gedaald sedert het einde van Mei 1928.

Voorts volgt hier nog een overzicht van het prijsverloop in een aantal belangrijke landen (zie blz. 338).

De volgende opmerkingen zijn ontleend aan de desbetreffende maandpublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek en hebben betrekking op de Nederlandsche indexcijfers 1913 = 100.

Bij beschouwing der indexcijfers over Februari 1930, in vergelijking met die der voorafgaande maand, blijkt, dat het algemeen indexcijfer met 5 (3,8 pCt.), dat der voedingsmiddelen met 7 punten (5,2 pCt.) is gedaald.

¹⁾ Deze grafieken zijn door ons samengesteld. „The Economist” geeft slechts de grafische voorstelling van het indexcijfer van de Vereenigde Staten, Duitschland en Groot-Brittannië, alle herleid op basis van 1927 = 100. (Red.)

Tegenover een prijsstijging van 5 artikelen (4 voedingsmiddelen) met in totaal 38 punten (w.o. peper met 28 punten), staat een prijsdaling van 24 artikelen (17 voedingsmiddelen) met in totaal 258 punten (w.o. hooi met 39, kalfsvleesch met 21, eieren met 19, haver met 17, rogge en gerst elk met 15, sago met 14, vlas met 13, suiker (verlaging accijns)

	Ver. Staten ¹⁾	Frankrijk	Italië	Duitsch-land ²⁾	Zwitserland	Zweden	Nederland ³⁾	Japan
November 1913..	70 ⁴⁾	100 ⁶⁾	100	100	100 ⁷⁾	100	100	100
November 1918..	..	358	438	..	..	367	392	214
Hoogste 1920..	{ ..	591	679	..	325	366	297	322
		(Apr.)	(Apr.)		(Jan.)	(Juni)	(Juli)	(Mrt.)
Gemiddelde 1925..	103 ⁵⁾	555	646	142 ⁵⁾	—	161	155	202
" 1926..	100 ⁵⁾	703	654	134	145	149	145	179
" 1927..	95	618	527	138	142	146	148	170
" 1928..	98	621	491	140	145	148	149	171
" 1929..	96	611	481	137	141	140	142	166
Februari 1929..	97	638	498	139	143	145	146	171
Maart ..	98	640	499	140	142	144	147	171
April ..	97	627	493	137	140	141	144	170
Mei ..	96	624	485	136	139	140	142	169
Juni ..	96	611	480	135	139	139	141	168
Juli ..	98	614	477	138	143	140	141	166
Augustus ..	98	597	474	138	143	141	142	165
September ..	97	598	472	138	142	140	141	164
October ..	96	590	470	137	142	138	140	163
November ..	94	584	464	135	140	135	137	160
December ..	94	576	459	134	139	134	135	155
Januari 1930..	93	565	453	132	136	131	131	152
Februari ..	..	565	445	129	133	128	126	..

¹⁾ Bureau of Labour. ²⁾ Stat. Reichsamt. ³⁾ Sedert 1922 gebaseerd op 48 artikelen. ⁴⁾ 1926 = 100. ⁵⁾ Jaargemiddelde. ⁶⁾ Sedert October 1923: juli 1914 = 100. ⁷⁾ Midden 1914 = 100.

met 12 en maïs, aardappelen en ruwe katoen met 11 punten.

In vergelijking met de prijzen van Januari j.l. is in Februari de *stijging* in procenten als volgt:

peper 10.7, boter 2.0, rundvleesch 0.9, tin 0.1 en zemelen 4.5; de *daling* is voor: hooi 18.6, tarwe 8.7, rogge 17.2, gerst 17.6, haver 20.8, rijst 3.4, maïs 9.5, macaroni 1.3, groene erwten 5.9, sago 11.1, aardappelen 13.2, suiker 12.4, thee 4.5, eieren 11.7, kaas 5.5, kalfsvleesch 16.7, varkensvleesch 3.4, zwavelzure ammoniak 1.8, ruwe katoen 7.9, hennep 4.5, vlas 9.1, zilver 3.9, T-ijzer 2.1, en lijnolie 3.7.

BOEKAANKONDIGING.

England and the new Gold Standard (1919—1926) door W. A. Brown Jr. (King & Son, Londen 1929).

Dit boek geeft de historie intime van Engeland's goudpolitiek na den oorlog, en werpt een zeer interessant licht op den taaien strijd, door Engeland gevoerd om de financieele suprematie van vóór den oorlog te herwinnen. De schrijver, assistant professor of Economics aan de Brown University, is een Amerikaan, een feit dat vermoedelijk mede de ontstemming verklaart die zijn boek in de City heeft gewekt en de geringe aandacht, die de Engelsche financieele pers er aan gewijd heeft. Want hij is er, dank zij bijzondere faciliteiten, die hij daartoe genoot, in geslaagd een schat van authentieke gegevens te verzamelen op een gebied, dat tot dusver alleen voor de ingewijden toegankelijk was; en hoewel zijn geschrift geheel het karakter draagt van een objectieve wetenschappelijke studie, laat het bij den lezer een indruk achter, die inderdaad voor het Engelsche gevoel niet al te prettig moet zijn.

In het eerste hoofdstuk wordt deze Engelsche politiek in het kort gekarakteriseerd. De algemeene verwarring, die bij het intreden van den wapenstilstand over de geheele wereld heerschte, maar vooral de monetaire chaos en de uit den hand gesprongen wisselkoersen stonden aan het herstel van den Engelschen wereldhandel in den weg. Daarom werd zijn geheele economische, maar ook diplomatieke politiek beheerscht door het streven, het verstoorde evenwicht der internationale wisselkoersen zoo spoedig mogelijk te herstellen, en daartoe in de eerste plaats zelf terug te keeren tot den gouden standaard, of althans „to create a situation in which the Bank of England could again undertake to sell gold at 77s. 10½d. per st. oz. in unlimited amounts and without restrictions as to melting and export.”

Hiertoe waren drie dingen noodig: 1o. moest opnieuw een goudmarkt van voldoende omvang worden geschapen om een wezenlijke wereldgoud-

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:
Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. 1)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Januari 1929	158.8	308.5	180.0	420.9	309.3	300.4	399.0	256.1	142.0	411.7	579.4	468.1
Februari 1929	165.0	316.9	182.0	427.3	286.9	297.6	386.3	273.9	139.9	412.8	576.6	458.3
Maart 1929	166.0	310.5	183.3	421.8	280.3	291.6	394.8	270.3	140.6	412.0	559.1	442.3
April 1929	162.7	328.0	178.2	418.2	274.8	275.8	394.9	238.6	135.4	400.8	514.4	458.5
Mei 1929	161.8	361.5	170.4	435.6	281.4	269.2	393.4	242.2	128.5	401.8	485.5	472.9
Juni 1929	155.3	375.2	167.4	455.3	292.5	273.5	404.2	234.2	126.6	403.2	459.9	445.7
Juli 1929	157.8	366.2	166.0	462.2	258.3	272.2	392.0	244.4	122.9	402.3	451.6	447.6
Augustus 1929	154.4	375.2	165.9	489.4	259.0	276.9	396.8	248.8	121.2	400.8	462.4	443.4
September 1929	159.4	378.4	169.9	482.0	219.5	280.9	431.7	247.2	120.1	414.7	470.3	433.2
October 1929	156.5	335.3	158.0	427.3	185.4	254.0	435.4	225.4	113.0	397.5	453.3	423.8
November 1929	151.4	301.1	150.2	384.1	144.3	218.9	398.3	174.6	106.2	366.9	426.7	406.4
December 1929	150.4	292.8	144.6	368.7	124.4	213.9	396.7	145.7	103.4	356.1	408.3	418.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari 1930	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.-	389.5	154.8	96.6	365.-	428.-	392.4
Maart 1930	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1930 f 5.114.480.000 = 100.

2 Januari 1930.....	100	5 Februari 1930.....	101.9	5 Maart 1930.....	98.3
8 " 1930.....	100.1	12 " 1930.....	101.1	12 " 1930.....	97.7
15 " 1930.....	102.4	19 " 1930.....	100.5	19 " 1930.....	95.8
22 " 1930.....	102.4	26 " 1930.....	99.3	26 " 1930.....	98.5
29 " 1930.....	102.2				

Nadruk verboden.

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

waarde te doen ontstaan (aangezien door de verschillende oorlogsmaatregelen het goud in alle landen een kunstmatige waarde had gekregen); daartoe kon Engeland invloed uitoefenen op twee deelen van het Empire, die de grootste producent (Zuid-Afrika) en de grootste consument (Britsch-Indië) van goud zijn, en wier goudbewegingen tijdens den oorlog vanuit Londen aan banden waren gelegd. 2o. diende de werkelijke goudwaarde van het Pond te worden vastgesteld; dit geschiedde door den sterlingdollarcoers aan zichzelf over te laten en zodoende het Pond zijn eigen prijsniveau te laten vinden. En 3o., het moeilijkste van alles, moest de koopkracht van het Pond, gemeten in goud, worden teruggebracht tot het voor-oorlogsche peil. Het feit, dat de V.S. eigenlijk de eenige markt was geworden voor monetair goud, leidde er toe, dat steeds meer de wereldwaarde van het goud werd geïdentificeerd met de waarde van den dollar, maar het gevolg hiervan was, dat „changes in the world value of gold ceased entirely to resemble the slow movement of some great mass in nature, but rather became extremely volatile. As a result, the world value of gold presented a moving target to England and other countries seeking to relate the value of their currencies to it. And it was likely to remain so until the restoration of the gold standard in at least a few important countries should again widen the number of currencies for which gold might be freely exchanged at fixed prices.”

Voor Engeland zelf had dit vraagstuk een tweeledig aspect: de waarde van het Pond aan te passen aan die van het goud, en anderzijds de fluctuaties in de waarde van het goud zelf zoodanig te influenceeren, dat die aanpassing plaats vond zonder te veel nadeel voor het economisch leven in Engeland. In beide opzichten waren de goudbewegingen in de jaren 1919/25 van de grootste betekenis, en met name was het om twee redenen voor Engeland (en voor Europa in het algemeen) van belang om goud naar de Vereenigde Staten te verschepen. In de eerste plaats was dit de eenige manier om te betalen voor de groote hoeveelheden goederen, die Europa uit Amerika te betrekken had. Maar tegelijkertijd kon van deze goudzendingen en de opnemng daarvan in het Amerikaansche monetaire stelsel verwacht worden, dat hierdoor inflatie van het Amerikaansche ruilmiddel zou plaats hebben. De schrijver laat duidelijk doorschemeren, dat Engeland bewust naar dit doel gestreefd heeft. Om te bereiken, dat een maximum van goud

naar Amerika zou vloeien, moest eenerzijds gezorgd worden, dat de productie van nieuw goud zoo groot mogelijk werd en bleef — en dit is inderdaad gedurende de geheele periode van reconstructie het geval geweest, ondanks de groote depreciatie van het goud — en anderzijds diende de groote vraag naar goud in Britsch-Indië te worden beteugeld.

Het zwaartepunt van het boek nu ligt m.i. in de beschrijving van de maatregelen, die te dien einde genomen en van de resultaten, die er mede bereikt zijn: in Zuid-Afrika en Britsch-Indië, en tenslotte het effect in de Vereenigde Staten, dat als een mislukking van den Engelschen toeleger mag worden beschouwd. Het zijn ongetwijfeld de hierover handelende hoofdstukken van het boek die, hoewel volkomen objectief van stijl en inhoud, de City zoo ontstemd hebben.

In Zuid-Afrika heeft men de productiekosten der goudmijnen zoeken te verlagen door drastische loonreducties en vervanging van blanke door inlandsche krachten, hetgeen de aanleiding is geweest tot de — met geweld onderdrukte — revolutionnaire uitbarsting op den Rand in 1922 (wat Brown doet schrijven dat „it cannot be without interest to any student of this subject, that the supply of new gold was kept flowing into the world's markets at the cost of revolution and bloodshed”). Te zelfder tijd hebben de Zuid-Afrikaansche banken er toe medegewerkt, de goudproductie te bevorderen, door het Z.-A. Pond aan het Engelsche vast te koppelen en daarmede welbewust de goudbasis te verlaten; hierdoor immers ontstond op de Londensche markt een premie op goud, die het bedrijf ook zelfs van low-grade mijnen voordeelig maakte. Voor Zuid-Afrika beteekende dit echter het begin van een inflatie-ellende, die het geheele economische leven voor jaren ontwricht heeft.

In Britsch-Indië heeft de Engelsche goudpolitiek eveneens groote ontevredenheid verwekt, omdat opzettelijk de aanvoer van goud verhinderd werd door de wettelijke verplichting, al zulk goud bij de regeering af te leveren, die er niet meer voor betaalde dan den nominalen prijs — welke ver beneden de marktwaarde was. De cijfers en verdere gegevens die Brown over een en ander geeft zijn zeer belangwekkend.

Voorts wordt de „sterilisatie” van het instroomende goud in de V.S. behandeld. De schrijver wijst er op, dat het succes van deze Amerikaansche geldpolitiek in belangrijke mate te danken was aan de toevallige omstandigheid, dat de goudinvoeren samen-

vielen met een toppunt van voorspoed en met het begin van teruggang in zaken; daardoor kon het goud worden weggewerkt in den vorm van terugbetaling van herdiscontelingen bij de Reservebanken.

„Gold sterilisation through repayment of rediscounts by gold imports is abnormal and can only be repeated when the combination of events is itself repeated. This indicates a definite limitation upon the power of the Federal Reserve System to neutralize the effects of gold imports when they are on such a scale that the ordinary use of open market sale of securities is ineffective” (blz. 99).

Deze opmerking is interessant in verband met de recente gebeurtenissen.

Niet minder belangwekkend is het verhaal, dat gedaan wordt van de gebeurtenissen in 1925, voortgaande aan en volgende op Engeland's terugkeer tot den gouden standaard en van het in Engeland ontstane conflict tusschen de City, die in de eerste plaats belang heeft bij stabiele wisselkoersen en de exportindustrie, die „purchasing parity” verlangt en den terugkeer tot goud met geforceerde deflatie te duur gekocht acht. De politiek van de Bank of England, zegt de schrijver, poogde een compromis te scheppen van deze tegenstrijdige belangen. Maar daartoe moest nog een tweede groot doel worden bereikt, n.l. stabilisatie van de waarde van het goud. Daarop concentreert zich thans de Engelsche politiek; daartoe heeft het nu ook den Volkenbond weten te mobiliseeren.

Het boek van Brown gaat chronologisch niet verder dan 1926; zoodoende wordt de stabilisatie van de Rupee op 1/6 er niet meer in vermeld. Naar men weet, wordt ook deze maatregel door velen beschouwd als een etappe in de Engelsche goudpolitiek, die als zoodanig meer het Engelsche dan het Indische belang gediend heeft. Van Indische zijde althans wordt er op gewezen, dat Indië in 1925 gelijk met Engeland had kunnen terugkeeren tot den voor-oorlogsch goudstandaard op een koers van 1/4, maar Engeland heeft, zoo zegt men, bewust: door manipulatie van de munt- en wisselpolitiek, op een koers van 1/6 aangestuurd en daarmee het Indische export-surplus, dus ook Indië's vermogen om goud aan te trekken, omlaag gedrukt. Dat Engeland dezen goudexport naar Indië met leede oogen aanziet, is meermalen gebleken, vooral nu deze export niet meer, als voor den oorlog, via Londen plaats heeft, doch rechtstreeks van Zuid-Afrika via Durban. Toch tracht de Bank of England ook thans nog invloed uit te oefenen op de bewegingen van het Zuid-Afrikaansche goud door tusschenkomst van de Z.-A. Reservebank, die zich daarvan de controle heeft weten te verschaffen.

De belangrijke authentieke gegevens, die Brown vermeldt aangaande de huidige techniek van de goudmarkt, de operaties der Z.A. Reservebank etc. verleenen aan het boek m.i. niet alleen historische, doch ook zeer actueele waarde. Alles tezamen genomen: een belangrijk en belangwekkend werk, dat aandachtige lezing en overdenking verdient.

J. H. COHEN STUART.

MAANDCIJFERS. RIJKSPOSTSPAARBANK.

FEBRUARI	1928	1929	1930
Inlagen	f 12.884.758	f 11.360.604	f 13.516.265
Terugbetalingen ..	„ 10.557.361	„ 9.113.000	„ 10.463.318
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 332.777.744	„ 335.286.246	„ 355.817.468
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 42.475.300	„ 42.373.800	„ 43.132.900
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	12.301	10.424	13.554
Aantal geheel afbetaald	7.623	6.542	16.228
Aantal in omloop op ultimo	2.050.125	2.080.415	2.115.246

OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.

(In Gulden).

	December 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
<i>Belastingen.</i>			
Pachten excl. pandhuizen.	12.030	128.345	76.420
Invoerr. incl. Landsgoed.	7.174.542	95.400.003	88.978.194
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	816.480	13.062.542	13.545.213
Accijnzen	4.045.097	42.921.314	39.738.430
Andere ontv. I. U. en A.	24.010	324.480	305.783
Statistiekrecht	466.554	6.348.128	6.411.980
Personeele belasting	780.912	5.249.615	5.074.038
Inkomstenbelasting	7.352.201	54.569.889	54.804.434
Vennootschapsbelasting ..	14.582.695	51.566.246	59.258.961
Oorlogswinstbelasting ..	260.152	1.523.880	22.955.370
Opgeheven productenbel. 1)	— 858	1) — 107.119	1) — 274.176
Verponding	1.607.478	6.855.814	5.446.949
Recht van openb. verkoop.	194.678	2.587.496	2.120.683
Zegelrecht	1.085.851	14.208.642	13.930.116
Overschr. van vaste goed.	414.902	2.853.056	2.685.676
Recht v. succ. en overgang	91.601	1.164.863	468.117
Vergunning speeltafels ..	6.125	116.287	154.546
Slachtbelastingen	558.068	7.102.270	7.346.017
Bijzondere bel. buitengew.	17.490	214.563	250.978
Hoofdgeld	3.356	81.762	73.908
Landelijke inkomsten....	1.834.533	36.726.933	36.543.432
Belasting op loterijen....	3.351	1.024.939	822.170
Totaal	41.831.512	343.928.950	360.717.239
<i>Monopolies.</i>			
Opium	3.142.473	40.978.623	42.870.760
Zout	1.466.677	17.366.162	19.094.110
Pandhuizen	2.146.493	23.952.313	21.559.449
Totaal	6.755.643	82.297.098	83.524.319
<i>Producten.</i>			
Kina	44.144	684.530	834.863
Landscaoutchoubedrijf ..	483.153	6.291.972	8.085.734
Boschwezen	2.671.079	22.755.408	20.896.628
Goud	129.583	1.545.292	1.696.239
Tin	4.805.350	47.408.618	56.183.164
Steenkolen	1.652.321	14.306.530	13.432.368
Aand. i/d. winst N.V. „Gem. Mijnb. Mij. Billiton” ...	—	7.500.000	7.500.000
Totaal	9.185.630	100.492.350	108.628.996
<i>Bedrijven.</i>			
Havenwezen	933.767	14.564.761	14.072.511
Baggerdienst	489.754	4.721.417	4.092.479
Landsdrukkerij	77.718	1.237.453	1.140.248
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	2.698.987	31.702.877	30.386.465
Spoor- en Tramwegen....	5.834.987	83.144.826	83.268.261
Waterkracht en Electricit.	138.157	1.600.630	1.730.298
Totaal	10.173.370	136.971.964	134.690.262
<i>Allerlei middelen.</i>			
Aandeel i/d. winst van de Javasche Bank.....	—	3.261.403	2.985.439
Afstand van grond	1.177.522	4.509.646	4.828.493
Mijnconcessies	34.353	5.058.577	4.539.748
Boeten en verbeurdverkl.	124.820	1.508.649	1.542.667
Leges en salarissen, ontvangen d. de griffiers v/d. versch. rechtscoll. ...	40.958	433.223	402.915
Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten ..	82.406	718.663	605.950
Opbr. Wees- en Boedelkam.	71.252	745.615	808.896
Kadaster	35.815	392.196	338.356
Afkoop heerdienst. B.G.	345.896	6.308.659	5.412.729
Schoolgelden	455.967	5.334.493	5.053.796
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten	136.660	1.101.979	802.208
Ijk van maten en gew.	26.055	466.604	435.018
Verk. en verh. van huizen	188.654	2.231.428	2.265.210
Ontv. waterleidingen	106.890	1.121.605	1.041.137
Bakengelden	245.816	3.103.740	3.071.939
Loodsgelden	294.676	3.402.443	2.805.656
Diversen	437.580	4.756.533	6.512.660
Totaal	3.805.318	44.455.456	43.452.217
Totaal generaal	71.751.473	708.145.818	731.013.033

1) Teruggegeven belastinggelden.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Table of bank discount rates for various banks including Ned. Wissels, Zwits. Nat. Bk., and others, with columns for bank names and dates.

OPEN MARKT.

Table of open market exchange rates for various locations like Amsterdam, Londen, Berlijn, and New York, with columns for dates and rates.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various cities like New York, Londen, Berlijn, and others.

Table of exchange rates for various cities including Zwitserland, Weenen, Praag, Boekarest, Milaan, and Madrid.

Table of exchange rates for Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsinki, Buenos Aires, and Montreal.

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam. 1) Particuliere opgave. 2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/2 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of exchange rates in New York for London, Paris, Berlin, and Amsterdam, with columns for data, Londen, Parijs, Berlijn, and Amsterdam.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various locations like Alexandrië, Athene, Bangkok, and others, with columns for Plaatsen en Landen, Noteerings-eenheden, and dates.

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence, doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Table of silver and gold prices for London and New York, with columns for Londen and N.York.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Table showing the status of the national treasury, including Vorderingen, Verplichtingen, and Saldo, with columns for dates and amounts.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of the floating debt of the Netherlands-Indische, with columns for dates and amounts.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.**

8 April 1930.

De tarwemarkt is deze week vast geweest, hetgeen voornamelijk zijn oorzaak heeft gevonden in droogte in Kansas en Oklahoma. Klachten over die droogte zijn eigenlijk eerst van zeer recenten datum en belangrijke schade zal nog niet zijn aangericht. Zelfs heeft men dezer dagen nog in de Amerikaanse berichten kunnen lezen, dat er geen vrees voor de wintertarwe in die staten behoefde te bestaan, indien slechts vóór half April weder regen viel. Het Noord-Amerikaansche belang bij hoogere tarweprijzen is echter zoo groot, dat men natuurlijk iedere gelegenheid aangrijpt om die op te drijven en ook van het uitblijven van regen in Kansas en Oklahoma is daarom met graagte gebruik gemaakt. Tevens is dit verschijnsel samengegaan met verbetering der Europeesche vraag. Eerst was het Duitschland, dat vóór de laatste verhooging van het invoerrecht groote hoeveelheden spoedige tarwe kocht en later bleek Italië eindelijk meer import noodig te hebben en in vrij wat sterkere mate dan tot nog toe als koper van buitenlandsche tarwe op te treden. Daarbij was het aanbod van tarwe uit Argentinië niet meer groot en, zooals dikwijls geschiedt wanneer de markt wat vaster loopt, werd er veel meer aandacht besteed aan verschillende der aanwezige aanwijzingen voor hoogere prijzen, welke factoren den laatsten tijd zeer weinig belangstelling hadden gewekt. Daartoe behoorde ook weder de beperkte hoeveelheid tarwe, welke Argentinië dit jaar kan exporteeren en bovendien wordt er tegenwoordig weder de nadruk op gelegd, dat een groot gedeelte van den laatsten Argentijnschen oogst niet van goede kwaliteit is. Daarbij waren de Vereenigde Staten ook nu weder slechts in beperkte mate met tarwe voor export aan de markt. Dat de in de Vereenigde Staten achtergehouden en gedeeltelijk door den Farm Board aangekochte tarwe binnenkort toch weder zal moeten worden verkocht, hetgeen niet zal nalaten de markt te drukken, verloor men meer en meer uit het oog en toen bij het ontbreken van aanbod uit de Vereenigde Staten en het weinig dringende karakter der Argentijnsche offerter Canada meer gelegenheid kreeg om tarwe te verkoopen, werd er ook weder minder aandacht gewijd aan de omstandigheid, dat er nog zulke groote hoeveelheden Canadeesche tarwe moeten worden geëxporteerd. Door dit alles zijn dan ook de tarweprijzen deze week gestegen. Dat Rusland weer wat sterker met tarwe aan de markt was en daarin zaken deed, voornamelijk naar Italië en Engeland en dat Frankrijk, dank zij het voor de betaling van exportpremies door de regeering beschikbaar gestelde bedrag, eveneens weder tarwe verkocht, heeft slechts in het begin der week de prijsstijging eenigszins tegengehouden. Het Russische aanbod werd zonder moeite opgenomen en ook de Fransche tarwe kon tot stijgende prijzen naar verschillende landen, waarbij ook Nederland, worden verkocht. In Duitschland zijn natuurlijk na de verhooging van het invoerrecht verdere nieuwe inkoop achterwege gebleven, doch wel vonden daar geregeld tot stijgende prijzen zaken plaats in buitenlandsche tarwe, welke onverkocht naar Duitschland was verzonden, vóór de verhooging van kracht werd. In Engeland bestonden in het begin der week de zaken voornamelijk uit Australische en Plata-tarwe, doch later is men daar ook weder Manitoba's gaan koopen. Vooral was dat het geval, toen de verhouding tusschen de prijzen dezer laatste en die van andere tarwesorten daartoe meer en meer aanleiding ging geven. Tenslotte werden op 3 en 4 April in Engeland zelfs zaken van zeer belangrijken omvang gedaan, terwijl ook België en Nederland ruimere inkoop deden. Speciaal

voor Nederland speelden Canadeesche tarwe en Hardwinter daarbij slechts een beperkte rol en de afgesloten verkoopen betroffen voornamelijk Argentijnsche en in mindere mate ook Fransche tarwe. Dat de berichten omtrent droogte in Kansas en Oklahoma aanvankelijk geen grooten invloed op de markt hadden, vond vooral zijn oorzaak in de eerste particuliere ramingen van de opbrengst der wintertarwe in de Vereenigde Staten. Deze beliepen namelijk gemiddeld 574 miljoen bushels, hetgeen ongeveer evenveel is als de oogst van het vorige jaar. Die raming heeft de markt eenigszins gedrukt, omdat een oogst van dezen omvang zeer zeker aan den Farm Board nog heel wat moeilijkheden zou kunnen verschaffen, wanneer deze groote hoeveelheden zich komen voegen bij de reeds abnormaal groote voorraden. Zoowel de verkoop als het vinden van opslagruimte zullen waarschijnlijk niet gemakkelijk in hun werk gaan. Het is dan ook geen wonder, dat de markt in Amerika tegenwoordig zoo sterk onder den indruk is van de reeds herhaaldelijk genoemde berichten omtrent droogte. De verschepingen van tarwe zijn deze week weder niet groot geweest en de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid heeft deze week verdere vermindering ondergaan. Zij bedroeg op 5 April 4,2 miljoen quarters tegen 9 miljoen op den overeenkomstigen datum van het vorige jaar. De verbeterde Europeesche vraag en deze geringe omvang van den zeilenden voorraad hebben er dan ook reeds toe geleid, dat spoedige tarwe een premie boven latere verscheping bedingt. De vooruitzichten voor het wintergraan zijn in Europa nog steeds gunstig. Onlangs werd in Roemenië over droogte geklaagd, doch er is daar in deze week vrij wat regen gevallen en de laatste rapporten zijn gunstig. Op 7 April was tarwe in Noord- en Zuid-Amerika wat flauwer, waarna het slot te Chicago voor Mei nog $5\frac{1}{2}$, voor Juli $8\frac{3}{4}$ dollarcent per 60 lbs. hooger was dan een week tevoren. Te Winnipeg bedroeg de prijsstijging 8 à $8\frac{1}{2}$ cent en aan de Argentijnsche termijnmarkten 40 à 45 centavos per 100 KG.

Voor rogge is de markt zeer sterk onder den indruk geweest van de laatste Deutsche maatregelen tot steun van den roggeprijs. Daarbij hebben die maatregelen in Duitschland een zeer sterke verhooging van den roggeprijs teweeggebracht en het aanbod voor export is nu zeer beperkt. Op het veel hoogere prijspeil zijn de zaken kleiner geworden. Hoe verward in Duitschland de toestand is, is deze week wel gebleken, toen aanzienlijke hoeveelheden Russische rogge, die te Rotterdam en andere havens waren opgeslagen, tot stijgende prijzen naar Duitschland werden verkocht. Bij invoer in Duitschland moet daarvoor natuurlijk het sterk verhoogde invoerrecht worden betaald, waarbij de koopers uitgaan van de verwachting, dat het nieuwe Deutsche Ministerie nog verder sterke verhooging van den roggeprijs zal kunnen teweeg brengen. Ook in Amerika is in verband met de veel vastere roggemarkt de prijs voor deze graan-soort gestegen. Na een op 7 April ingetreden reactie bedroeg te Chicago voor rogge de prijsstijging deze week nog ongeveer 7 dollarcent per 56 lbs of ruim 10 %.

Voor maïs heeft de geheele week de zeer vaste stemming voortgeduurd en vooral voor maïs in spoedige posities zijn de prijzen nog aanzienlijk gestegen. Tijdens de flauwe markten van maïs van eenigen tijd geleden zijn de inkoop in West-Europa blijkbaar te klein geweest. De voorraden zijn in verschillende invoerlanden zeer sterk geslonken, terwijl ook weinig inkoop op spoedige aflading waren gedaan, terwijl bovendien nog onlangs vrij wat maïs naar Duitschland is verscheept, toen daar het plan rijpte tot het vormen van een regeerings-monopolie voor den maïs-invoer. Dit monopolie is nu tot stand gekomen, ten gevolge waarvan voorloopig de invoeren in Duitschland wel klein zullen blijven en ook later waarschijnlijk van beperkteren omvang zullen zijn dan den

N. V.

INDUSTRIEELLE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

Maatschappelijk Kapitaal f 25.000.000.—

Volgestort geplaatst en reserves f 13.400.000.—

De Maatschappij financiert de aanschaffing op termijnbetaling
van Industrie-machines, Landbouwmachines, Zuivel-
installaties, Kantoor- en Winkelmachines,
Bedrijfsautomobielen, enz. enz.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	30 Mrt./5 Apr. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	30 Mrt./5 Apr. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	29.304	378.444	424.239	—	10.630	39.854	389.074	464.093
Rogge	13.698	96.358	32.212	—	17.367	—	113.725	32.212
Boekweit	451	3.825	6.225	—	889	—	4.714	6.225
Mais	14.786	286.303	206.104	1.929	56.573	62.176	342.876	268.280
Gerst	6.445	152.484	118.277	102	14.110	98	166.594	118.375
Haver	5.593	59.555	47.793	—	1.598	1.929	61.153	49.722
Lijnzaad	1.322	21.111	48.006	700	88.281	106.068	109.392	154.074
Lijnkoek	5.527	49.612	56.504	—	—	—	49.612	56.504
Tarwemeel	3.286	23.957	23.991	1.194	8.492	9.403	32.449	33.394
Andere meelsoorten	497	5.453	2.187	—	—	—	5.453	2.187

laatstentijd het geval was. Dagelijks werden in Nederland, België en Duitsland belangrijke hogere prijzen voor stoomende Plata- en Donau-mais betaald en ook voor spoedige aflading was bij beperkt aanbod de markt uitermate vast. De verschepingen uit Argentinië waren wel wat groter dan in de vorige week, maar zij bleven toch klein, terwijl uit Roemenië slechts een zeer beperkte hoeveelheid werd afgeleverd. De naar Europa zeilende hoeveelheid mais is dan nu ook slechts van kleinen omvang, waardoor de hoge prijzen en de sterke vraag voor spoedige mais wel worden gerechtvaardigd. Het is nu maar de vraag, wanneer de verschepingen uit de Donauhavens en uit Argentinië zullen toenemen, want, zoodra dit in belangrijke mate het geval is, mag wel op een einde dezer zoo plotseling ingetreden hevige prijsstijging worden gerekend. In Argentinië worden de verschepingen van nieuwe mais tegengehouden, omdat er den laatsten tijd in Argentinië nog al wat regen gevallen is en ook in Roemenië zijn de aanvoeren in de havens tegenwoordig klein. Voor mais op aflading zijn de prijzen onder den invloed der voor spoedige mais zoo vaste markt eveneens vrij wat aangetrokken, doch de ondernemingslust is daarvoor niet groot, omdat in Roemenië en Zuid-Slavië nog zeer veel mais aanwezig is en de nieuwe Argentijnsche oogst zeer waarschijnlijk kwantitatief zeer goed zal uitvallen. De vaste stemming is dan ook niet uitgegaan van de exportlanden, doch vooral van West-Europa. Aan de Argentijnsche termijnmarkten heeft de prijsverhooging voor mais 25 à 30 centavos per 100 KG. bedragen.

Onder den invloed van de vaste maismarkt is ook gerst deze week vrij sterk in prijs gestegen, ondanks het feit, dat Duitsland voorloopig nauwelijks als koper van gerst zal optreden. Het invoerrecht is daar zoo sterk verhoogd, dat de Deutsche import daardoor ten eerste zal worden belemmerd. In gerst, welke reeds vroeger was geïmporteerd, heeft zich in Duitsland in de afgelopen week tot stijgende prijzen een levendige handel ontwikkeld. Grootte zaken in gerst vonden naar de andere West-Europesche landen niet plaats, doch de zoo veel vastere stemming der graanmarkt heeft toch wel met zich gebracht, dat voor Donau-gerst en Plata-gerst ten slotte veel hogere prijzen werden betaald dan onlangs het geval was, en van de Russische voorraden, welke vooral te Rotterdam lagen opgeslagen, is het grootste gedeelte door den handel opgenomen, al heeft veel daarvan zijn weg tot den verbruiker nog niet gevonden. Speciale vermelding verdient hier, dat eindelijk deze week naar Nederland weer zaken in voergerst uit Noord-Amerika gedaan zijn, toen de prijzen daarvoor weder in een gunstige verhouding kwamen tot die van Donau- en Russische gerst, nadat deze laatste soorten een aanmerkelijke prijsstijging hadden ondergaan. Dadelijk daarna echter is in Noord-Amerika de prijs van gerst weder gestegen. Verschepingen van gerst uit Rusland zijn deze week uitermate klein geweest en ook van den Donau is weinig afgeleverd. Speciaal naar Antwerpen werden zaken gedaan in Noord-Afrikaansche gerst.

Zeer vast is deze week ook haver geloopt, hetgeen vooral het gevolg is geweest van het verdwijnen van aanbod uit Duitsland. In Duitsland namelijk profiteert ook haver ten eerste van de regeringsmaatregelen tot steun van den landbouw. De zoowel in Duitsland als in Nederland bestaande vraag tot dekking van vroeger afgesloten zaken, heeft bij het beperkte binnenlandsche aanbod de prijsstijging ten eerste in de hand gewerkt. Evenals bij rogge deed zich ook bij haver weder het vreemde verschijnsel voor, dat Plata-haver en sommige andere soorten naar Duitsland werden verkocht. In Plata-haver vonden groote zaken plaats naar Antwerpen en naar Engeland, zoodat ook van deze soort de prijzen aanzienlijk konden stijgen, evenals ook voor Russische haver. Dat de Deutsche haver zoo veel duurder is geworden en zoo veel minder wordt aangeboden, kwam aan de andere soorten ten eerste ten goede. Men mag echter wel aannemen, dat het Deutsche aanbod zich wel weder zal herstellen, want er is in Duitsland nog veel haver voor export aanwezig.

Waarschijnlijk echter zal daarbij op een veel hoger prijspeil moeten worden gerekend dan eenigen tijd geleden. Reeds viel op 7 April weder wat meer aanbod van haver uit Duitsland en Polen te constateeren.

SUIKER.

De stemming was op de verschillende suikermarkten gedurende de afgelopen week over het algemeen gedrukt.

In Amerika werden verschillende partijen ruwsuiker verkocht tot 17/8 d.c. c. & fr., terwijl de noteringen op de New-Yorksche termijnmarkt gestadig afbrokkelde en aan het slot het volgende beeld te zien gaven: Mei 1.63; Juli 1.65; Sept. 1.71; Dec. 1.79 en Mrt. 1.85, de notering voor Spot Centrifugals was 3.64.

De ontvangsten in de Atlantische havens der Ver. Staten bedroegen 46.000 tons, de versmeltingen 74.000 tons tegen 73.500 tons verleden jaar en de voorraden 422.000 tons tegen 418.000 tons.

De stemming welke op 1 April op Cuba gehouden werd, viel uit ten gunste van het voortbestaan van de Centrale Verkoop Commissie. Aangezien echter de meerderheid zeer gering was, loopen er geruchten over de mogelijkheid van eene nieuwe stemming.

De Cuba statistiek luidt als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cubaproductie	3.090.000	3.942.000	3.250.000
Consumptie	17.815	25.038	20.054
Weekontv. afscheephavens ...	179.889	228.643	220.347
Totaal sedert 1/1	1.733.793	2.678.866	2.084.341
Weekexport	48.959	157.957	137.214
Totale export sedert 1/1	487.234	1.474.547	892.297
Voorraad afscheephavens	1.411.983	1.298.359	1.202.871
Voorraad binnenland	1.172.968	1.286.234	1.145.605
Aantal werkende fabrieken ...	—	146	131

F. O. Licht publiceert de volgende raming van het met bieten te beplanten areaal, waaruit blijkt, dat zoo goed als in alle landen het areaal groter is dan verleden jaar:

	1930/31	1929/30	1928/29
	H.A.	H.A.	H.A.
Duitsland	465.000	433.704	430.307
Tsjecho-Slowakije	260.000	227.258	250.475
Oostenrijk	33.000	28.503	27.695
Hongarije	73.000	72.975	65.503
Frankrijk	275.000	249.110	239.725
België	58.000	55.942	58.291
Nederland	62.000	54.000	65.255
Denemarken	33.000	29.700	41.200
Zweden	35.000	25.037	42.621
Polen	225.000	245.416	230.385
Italië	110.000	112.125	112.120
Spanje	80.000	80.000	84.000
Gr. Brittannië en Ierland	132.200	97.800	77.320
Andere landen	128.700	133.789	147.732
Europa zonder Rusland	1.969.900	1.845.359	1.872.629
Rusland	1.000.000	784.000	769.000
Europa incl./Rusland	2.969.900	2.629.359	2.641.629

Europa zonder Rusland eene vermeerdering van ... 6.7 %

Rusland eene vermeerdering van ... 27.6 %

Europa inclusief Rusland eene vermeerdering van ... 13. %

Wat het cijfer voor Rusland betreft, teekent Licht aan, dat 1.000.000 H.A. aan den hoogen kant zal blijken te zijn.

In Duitsland werden de invoerrechten van R.M. 25.— tot R.M. 32.— verhoogd, terwijl de exportquota op 15 % of bijna 300.000 tons gebracht werden.

In Engeland was de suikermarkt in tegenstelling met New-York prijshoudend. Aan het einde der week luidde de noteringen op de Londensche termijnmarkt als volgt: Mei

Sh. $6/10^{1/2}$; Aug. Sh. $7/1^{1/2}$; Dec. Sh. $7/5^{1/4}$; Jan. Sh. $8/2^{1/4}$;
Mrt. Sh. $8/5^{1/4}$; Mei Sh. $8/8^{1/4}$.

De Zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1/3	1.372.000	1.302.000	1.021.000
Tsjecho-Slowakije 1/3	592.000	602.000	730.000
Frankrijk 1/3	598.000	564.000	488.000
Nederland 1/3	229.000	261.000	159.000
België 1/3	173.000	190.000	150.000
Polen 1/3	496.000	390.000	241.000
Engeland 1/3 Geimp. Suiker	302.000	280.000	298.000
Engeland 1/3 Binnenl. Suiker	76.000	52.000	39.000
Europa	3.838.000	3.641.000	3.126.000
Alle havens V. S. 1/3	645.000	396.000	317.000
Cubaansche havens 1/3	815.000	949.000	851.000
Cuba binnenl. 1/3	850.000	830.000	650.000
Totaal	6.148.000	5.816.000	4.944.000

Op Java verkocht de V.I.S.P. eenige partijen No. 16 en hooger uit den ouden oogst tot $f 10^{1/2}$.

Hier te lande was de markt gedeprimeerd en brokkelde de noteeringen langzaam af. De noteeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt waren einde der week als volgt: Mei $f 10^{1/2}$; Aug. $f 11$.- en Dec. $f 11^{1/2}$, alles geboden, met vraagprijzen tot resp. Mei $f 10^{3/4}$; Aug. $f 10^{3/4}$ en Dec. $f 11^{3/8}$.

De omzet bedroeg deze week 2500 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 2 April 1930.

De Amerikaansche katoenmarkt bleef onveranderd tot het slot van de vorige week, toen er een vastere toon doorkwam en Mid-American spot in Liverpool 8.73 d. noteerde. Deze stijging is voornamelijk veroorzaakt door speculanten in de States, die hun aandacht aan katoen gingen wijden. De basisprijs heeft ook neiging tot stijgen getoond en de points on zijn eveneens gestegen. Er was de vorige week meer leven in de Liverpool spotmarkt en verkoopen stegen tot 34.000 balen, waarvan bijna 20.000 balen Amerikaansche, een veel betere hoeveelheid dan sedert weken het geval is geweest. Wat het restant betreft, bestond een aanzienlijk deel uit Braziliaansche, Peru en Oost-Indische katoen.

De Amerikaansche garenmarkt is minder actief geweest dan de vorige week het geval is geweest; desniettemin zijn enkele flinke hoeveelheden van grove nummers verkocht en in dhooty-garens zijn enkele groote posten geboekt. Ook ringgarens deelden hierin mede, doch met den vasteren toon van het ruwe materiaal, terwijl er een aanzienlijke vraag bestaat, vinden verkoopers het moeilijk de stijging van katoenprijzen te volgen. Naar getwijnde garens heeft een bescheiden vraag bestaan, speciaal voor den binnenlandschen handel. Naar Egyptische garens bestond de vorige week, en ook gisteren meer belangstelling. Zonder twijfel is door de prijsstijging van het ruwe materiaal meer gekocht, terwijl anderen tevreden waren met het dekken van hun directe behoeften.

Doekprijzen zijn in sympathie met katoenprijzen bepaald vaster, waardoor over het algemeen wat meer vraag is ontstaan. Ongelukkig weigeren de meeste overzeesche koopers voor een groot deel de veranderde positie van de markt ernstig in aanmerking te nemen, waardoor het grootste gedeelte van de vraag weer teruggewezen moest worden. Diverse kleine orders worden dagelijks geboekt, doch met uitzondering van een grooten post in dhooties eenigen tijd geleden, is er niets gebeurd, dat de algemeene situatie der fabrieken in Lancashire verandert. De positie van katoen echter geeft aanzienlijk meer ruggesteun aan verkoopers en de overzeesche markten zullen ongetwijfeld binnenkort realiseeren, dat indien katoenprijzen vaster worden een zeer gunstige gelegenheid om hun behoeften te dekken weer voorbij is gegaan. Wij zeggen dit niet om te profeteeren, doch het verklaart den meer hoopvollen toon van onze markt.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 25 Mrt. 1 Apr.
26 Mrt. 2 Apr. T.T. op Br.-Indië $1/5^{1/8}$ $1/5^{1/8}$
F.G.F. Sakellaridis 14,05 14,25 T.T. op Hongkong $1/6^{1/4}$ $1/6$
G.F. No. 1 Oomra 4,45 4,65 T.T. op Shanghai $1/11^{1/4}$ $1/10^{7/8}$

KOFFIE.

In de afgelopen week was de stemming vrij vast op het aanhouden van geruchten over door Brazilië gesloten of spoedig te sluiten leeningen (de laatste berichten spraken van een bedrag van £ 20.000.000.— bij het huis Rothschild) en verder tengevolge van steunaankopen voor Braziliaansche rekening op de termijnmarkten te Santos en te New-York. In de kost- en vrachtaanbiedingen van sommige afladers te

Santos kwam geen verandering, waartegenover echter andere, die in den laatsten tijd bijzonder laag hadden geoffreerd, hunne prijzen niet onbelangrijk verhoogden, tengevolge waarvan de offertes dezer soort bij de verschillende verschepers thans veel minder uiteenloopen dan in de laatste weken het geval is geweest. De Rio-aanbiedingen liepen ongeveer $1/6$ per cwt. op. Nederlandsch-Indië toonde zich ook deze week weder gemakkelijker; de cif-prijzen van de ongewassen Sumatra Robustasoorten liepen nog $3/4$ à $1^{1/4}$ ct. per $1/2$ KG. terug en die van gewassen Robusta f.a.q. slechts ongeveer $1/4$ ct.

Als feit van beteekenis moet worden beschouwd, dat de wisselkoers te Rio, die in het begin van het jaar oogenblikken van groote zwakte heeft getoond, zich in den laatsten tijd bijna geheel hersteld heeft. Op het oogenblik noteert de koers op Londen, die op 7 Januari $5^{3/8}$ stond, weder $5^{7/8}$, een stand die betrekkelijk weinig lager is dan de gestabiliseerde koers (een fractie onder 6) vóór het begin van de koffie-crisis.

De dagelijksche aanvoeren te Rio zijn voor de eerste helft van April gelimiteerd op 7306 balen tegen 8542 balen in de tweede helft van Maart. Deze verlaging houdt waarschijnlijk verband met de omstandigheid, dat de voorraad in deze haven het indertijd vastgestelde maximum van 360.000 balen dicht heeft genaderd.

Aan de loco-markt bleef de noteering van Superior Santos onveranderd 41 ct. per $1/2$ KG. en die van Robusta 35 ct. De afzet bleef onbevredigend.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt liep de noteering van de maand Mei $1^{3/8}$ ct. per $1/2$ KG. en die der verdere maanden $7/8$ à $1^{1/8}$ ct. op. Dinsdag 8 dezer des voormiddags waren de verschillende noteeringen als volgt: April 27, Mei $27^{3/8}$, September $25^{1/2}$, December $24^{1/2}$, Maart 1931 — $24^{1/4}$ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer $60/6$ à $63/-$ per cwt. en van dito Prime ongeveer $64/-$ à $67/-$, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen $43/3$ à $44/6$.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verscheping, $23^{1/2}$ ct.; Benkoelen Robusta, April-verscheping, $23^{3/4}$ ct.; Mandhelob Robusta, April-verscheping, $25^{3/4}$ ct.; W. I. B. f.a.q. Robusta, April-verscheping, 36 ct, alles per $1/2$ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
7 April	\$ 8,95	\$ 8,39	\$ 8,19	\$ 8,07
31 Maart	" 8,45	" 7,87	" 7,69	" 7,52
24 "	" 8,60	" 8,02	" 7,82	" —
17 "	" 8,75	" 7,85	" 7,69	" —

De dezer dagen verschenen Statistiek van de Firma G. Duuring & Zoon te Rotterdam geeft aan, dat in Maart de aanvoer geweest is als volgt:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	1.325.000	1.125.000	1.167.000
„ Ver. Staten v. Amerika	1.112.000	1.040.000	1.056.000
Totaal	2.437.000	2.165.000	2.223.000

De aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste drie maanden van het jaar bedroegen 6.299.000 balen tegen 5.834.000 balen in 1929 en 6.382.000 balen in 1928.

De Afleveringen in Maart waren:

	1930	1929	1928
	balen	balen	balen
in Europa	1.085.000	1.055.000	995.000
„ Ver. Staten v. Amerika	1.089.000	1.067.000	1.016.000
Totaal	2.174.000	2.122.000	2.011.000

De Afleveringen in Europa en in Amerika tezamen gedurende de eerste drie maanden van het jaar waren 6.048.000 balen tegen 5.850.000 balen in 1929 en 5.995.000 balen in 1928.

Vanaf 1 Juli tot 1 April waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 16.338.000 balen tegen 15.637.000 balen in 1928/29 en 17.249.000 balen in 1927/28, terwijl de Afleveringen bedroegen 16.677.000 balen tegen 16.051.000 balen in 1928/29 en 16.996.000 balen in 1927/28.

De zichtbare voorraad was op 1 April in Europa 1.671.000 balen tegen 1.431.000 balen op 1 Maart. In Amerika bedroeg hij 875.000 balen tegen 852.000 balen op 1 Maart. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 dezer 2.546.000 balen tegen 2.283.000 balen op 1 Maart. Hij bedroeg op 1 April 1929 — 2.635.000 balen en op 1 April 1928 — 2.803.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 dezer 5.267.000 balen

tegen 5.326.000 balen op 1 Maart en 4.980.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 April nog niet bekend is, doch die op 1 Maart bedroegen 21.442.000 balen en op 1 April 1929 — 10.723.000 balen).

Rotterdam, 8 April 1930.

THEE.

De theeveiling te Amsterdam van 3 April l.l. gaf een traag verloop te zien. Vooral Blad-theeën waren weinig gevraagd en de prijzen liepen van 2—7 cts. lager dan in de vorige veiling. Gruissorteringen trokken iets meer belangstelling en beperkte het prijsverlies zich voor deze soorten tot 2—3 cts. Vele partijen werden opgehouden.

De totale middenprijs was volgens Pakhuismeesteren van de Thee 60 cts. tegen 61 $\frac{1}{4}$ cts. in de vorige veiling.

Volgens publicaties van de Vereeniging voor de Theecultuur in Ned.-Indië bedroeg de thee-uitvoer van Formosa gedurende de periode Januari/Februari 1930: 674.000 Kg. tegenover 513.000 Kg. in dezelfde periode van 1929.

De voorraden in Londen bedroegen op ulto. Maart 1930: 248.948.000 lbs. tegenover 237.722.000 lbs. per 31-3-1929.

Aangevoerd werden in Maart te Londen 21.865.000 lbs. (v. j. 30.271.000), terwijl de afleveringen 39.946.000 lbs. (v. j. 30.009.000 lbs.) beliepen.

Deze cijfers zijn zeer gunstig en de voorraden zijn te Londen per ulto Maart 1930 ten opzichte van 28-2-'30 met 29 miljoen lbs. teruggelopen.

STEENKOLEN.

Indien, zooals te verwachten is, het Wetsontwerp over de kolenvinning in Engeland 1 Juni a.s. Wet wordt, zullen op dien datum de minimumprijzen en de voorschriften omtrent hoeveelheden in werking treden. Dit zou een verstijving van de markt kunnen beteekenen, waarvan evenwel op het oogblik nog niets te bespeuren valt. Ook de vermindering van den duur van den werkdag voor de mijnwerkers met een half uur moet op de productie en dus op den kostprijs van de kolen inwerken. Ingevolge de bepalingen van de Wet zal bedoelde vermindering van de werken niet plaats vinden dan vier maanden na de afkondiging van de Wet.

In Westfalen is het Syndicaat niet met algemeen consent vernieuwd kunnen worden. De Duitse Kegeering heeft daarin aanleiding gevonden den duur van het bestaande Syndicaatsverdrag voorloopig met een maand te verlengen.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	/ 10,50
Durham Ongezeefde	„ 10,60
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„ 12,75
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„ 11,—
Yorkshire gewasschen Singles	„ 10,50
Westfaalsche Vettörder	„ 12,35
„ Vlamstukken I	„ 13,50
„ Smeenootjes	„ 13,—
„ Gasvlamförder	„ 12,25
„ Gietcokes	„ 16,—
Hollandsche Eierbriketten	„ 15,—

alles per ton van 1000 KG. franco station R'dam/A'dam.

Ongezeefde bunkerkolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam

f 11,35. Markt flauw.

IJZER.

De ruwijzermarkt reageerde op het besluit van het West-Europeesche Gietterij-ijzerkartel, om de opheffing van deze conventie ongedaan te maken, met iets hogere export-noteeringen voor Lux 3. De Fransche markt blijft nog steeds bevredigend. De opleving van de vraag naar Cleveland-ijzer als gevolg van de prijsverlaging blijkt slechts tijdelijk geweest te zijn.

Het O.S.P.M. (Frankrijk) bracht voor April geen verandering in de prijzen en verkoopsvoorwaarden.

De stemming van de staalmarkt is nog altijd zeer slecht te noemen. De minimum-noteeringen worden niettemin gehandhaafd.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Gedurende de afgelopen week was de vraag iets toegenomen en door de terughoudendheid van reeders waren de vrachten iets vaster.

Van de *Northern Range* is blijkbaar een geringe verbetering in de richting van het Continent ingetreden; een prompte boot van 20.000 qtrs. is nl. naar Antwerpen of Rotterdam tegen \$ 0,08 gesloten en de mogelijkheid van verdere afsluitingen op deze basis wordt in uitzicht gesteld.

Van *St. John*, N.B., is ruimte geboekt voor April verschepping naar 4 havens West-Italië tegen \$ 0,12, terwijl voor een volle lading van 33.000 qtrs, 10 %, de hogere vracht van \$ 0,11 $\frac{1}{2}$, één haven, per medio April betaald werd. Dit laatste kan

waarschijnlijk herhaald worden.

De scheepvaart van de *St. Laurence* zal vermoedelijk circa 20 April heropend worden, doch niettegenstaande het naderende seizoen is de vraag naar scheepsruimte nog zeer gering, en de eenige afsluiting die de vorige week tot stand kwam, betreft een boot van 40.000 qtrs. voor April laden van Montreal naar de Middellandsche Zee (niet ten Oosten van West-Italië, inclusief Casablanca) op basis van \$ 0,11 één haven.

Suiker van West-Indië. Deze markt was nog de levendigste van alle Amerikaansche afdelingen. Van Cuba werden booten van 7/9500 ton tamelijk grif door bevrachters opgenomen voor April en April-Mei laden op basis van 12/6 naar U.K./Continent, met in de meeste gevallen de optie San Domingo laden tegen 6 d. minder, en bevrachters blijven nog belangstelling toonen in verdere tonnage voor deze positie, terwijl voor de latere termijnen 13/- verkregen zou kunnen worden voor Mei en 14/- voor Juni/Juli. Voor handige booten bestaat niet veel interesse en de eenige afsluitingen in deze klasse zijn die van een 3500 tonner van San Domingo naar U.K./Continent voor Mei tegen 14/- en een partij van 2200 ton van Port au Prince naar U.K./Continent tegen 13/6, optie Marseille 15/-, voor eerste helft April laden. Voor verdere handige tonnage voor April zoowel als voor Mei laden, zou 14/6 geprobeerd kunnen worden van San Domingo naar U.K./Continent, ofschoon bevrachters niet meer dan 14/- bieden.

Van de *La Plata* valt nog geen verbetering te bespeuren. De markt is iets vaster misschien, doch de vrachten blijven op een zeer laag peil, terwijl de vraag zich hoofdzakelijk tot April-verscheppingen beperkt. Groote booten hebben 10/- van de Bovenrivier naar Antwerpen of Rotterdam en 12/3 naar Marseille of Genua, 13/- beide havens, geaccepteerd, terwijl handige booten 12/6 van Santa Fé naar de volle Range U.K./Continent hebben verkregen, alles voor April laden. Van Bahia Blanca is 10/- geaccepteerd naar de volle Range U.K./Continent met 6 d. minder naar Antwerpen of Rotterdam en 10/3 naar Londen of Hull direct. Voor Mei laden is 15/- gedaan voor een 6000 tonner van de Bovenrivier naar Canada, met 1/- extra voor elke meerdere haven tot een maximum van 3 havens. Dezelfde vracht is geaccepteerd door een boot van ongeveer gelijke grootte, met de optie U.K./Continent tegen 13/6.

Salpeter van Chili. De vraag van Chili bleef beperkt tot Rusland, maar nadat 5/8000 ton lijnruimte geboekt werd per tweede helft Juni naar Leningrad tegen 19/- met de optie Antwerpen, Rotterdam, Hamburg, tegen 13/6 of Duinkerken tegen 14/6, werd het betrekkelijk kleine rest-quantum van dit contract voorloopig ingetrokken, met het oog op het opnieuw indeelen der reeds naar Rusland opgenomen tonnage, zoodat er thans niet de minste vraag naar wilde booten is.

De *Donau*-markt iets beter en bevrachters hebben verschillende groote booten opgenomen voor April laden op basis van 14/- naar Antwerpen/Hamburg Range, en 13/- naar Denemarken (3 havens). Nu zijn ongetwijfeld nog iets hogere cijfers te maken.

Van de *Zwarte Zee* ging niet veel om maar er bestond een mogelijkheid tot afsluiting op basis van 10/3 naar het Continent, met de optie Scandinavië tegen 1/6 extra en de optie koeken eveneens tegen 1/6 extra. Van Constantza, Varna, Bourgas heeft een 7800 tonner 9/9 geaccepteerd naar Antwerpen of Rotterdam, 10/3 naar beide havens, met de optie Antwerpen/Hamburg Range tegen 10/- naar één, 10/6 naar twee havens, voor prompt laden.

Middellandsche Zee. Deze markt blijft zeer flauw, en sinds het laatste bericht is er geen verbetering ingetreden. April orders zijn nu zeer schaarsch en ofschoon de vraag per Mei iets beter is, blijven de vrachten op het lage niveau, daar het aanbod van tonnage ruimschoots voldoende is om de behoeften te dekken. Er kwamen slechts weinig afsluitingen tot stand, waaronder: Hornillo/Middlesbrough 6/6, Seriphos/Rotterdam 5/6, Bona/Rotterdam of Vlaardingen 4/3, La Goulette/Grangemouth 5/6, Huelva/Rotterdam 5/-.

Er werd slechts een phosphaat lading gesloten van Sfax naar Rouaan tegen 6/1 $\frac{1}{2}$. Van Bona naar Danzig wordt 7/9 voor handige en 8/3 voor kleine booten per begin Mei in uitzicht gesteld.

Kolen van U.K. De uitgaande markt toont niet de minste verbetering. De vraag neemt niet toe en bevrachters konden zonder moeite in hun behoeften voorzien. Alleen naar Zuid-Amerika, zijn de vrachten nog enigszins vast, ofschoon de stemming gedurende de afgelopen week iets gemakkelijker was en ongeveer 3 d. minder betaald werd. Van Zuid-Wales werd o.m. afgesloten: Rouaan 3/3, Genua 6/6, Alexandrië 7/9, Las Palmas 7/-, Rio 14/-, Buenos Aires 16/6, Fray Bentos 18/-. En van de Oost-Kust: Stavanger 3/9, Abö 4/2, Stettin 4/7 $\frac{1}{2}$, Hamburg 3/4 $\frac{1}{2}$, Antwerpen 2/3, Rouaan 3/3, Genua 6/9, Alexandrië 7/9, Buenos Aires 16/3.